

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. Za tuje dežele tukaj več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopet pett-vrste po 12 K, točno enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenštvo naj se obgovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika izide prihodnji list v torek, dné 9. septembra 1902.

Boj za vzgojo.

Francoski vojni minister André je v Bourgoingu pri odkritju nekega vojašnjemnika dokazal, da zna govoriti tudi o nekravni revanši. Pri pojedini oznanjal je delavcem, da jih hoče vlada odtrgati taki vzgoji, s katero se samo krati duševna in materijalna prostost; vzgoja mora biti popolnoma posvetna. In ta govor seza v resnici v srce, seza v srce tudi izven Francije, vse drugače, kakor tisti govori, v katerih je minister oznanjal kravno revanšo. Tudi sedaj se gre za revanšo, in sicer za resno; odkritosčni republikanci jo hočejo poskusiti na svojih zavratnih, na izdajstvo mislečih zavezničkih, neposredno na klerikalnih monarhistih. To pa naj bo revanša v širšem pomenu besede, temeljito obračunanje, neko saigner à blanc: republikanski duh dvajsetega stoletja na Francoskem, ki je polagoma okrepljal svoje peroti, se hoče revanširati za vse grehe XIX. stoletja, v katerem je Francija tudi pod pseudorepublikansko vladom oblatila in zapravila slavne zmage koncem XVIII. stoletja. Ta revanša se more dobojevati le z duševnim orojjem in zato ji je takoreč že po cilju boja odločeno bojno polje šola. V šoli naj se Francija nato opozarja, da je bila kmalu pe entuziastični razglasitvi splošnih človeških pravic pripravljena iste žrtvovati v prid pravicam nekaterih posameznikov, in da je od splošne, požlahtnujoče človeške morale nastopila nevarno pot nazaj k »gospodski« moralni.

Tudi blešeče stiliziranim, po originalnosti hlepečim govorom se ne smemo dati premotiti, da je »gospodska« moralna in takozvanzo Nietzschejevo »nadčloveštvo« samo postulat že prestarih časov, da prokrjuje samo preteklost. Ako se hoče spoznati psihologijo »nadčlovečanstva« in bar-

barski kodeks njegove morale, potem naj se čita Machiavellijevo knjigo o »Knezih.« Kar nudi v tej knjigi nesmrtni tajni pisek iz Florence, to so samo z neusmiljenim res-nicoljubjem naravoslovec izcrpana izvajanja iz dejanskih dogodkov, katere so vsi zgodovinsko znani »nadljudje« vporabili, da se ohranijo v svoji moći, v nadaljnem uživanju življenja; in dolgo pred Nietzschejem je Hebbel položil v usta Judite genijalne besede o Holofernu, tem krasnem tipu nasilnega človeka, ki se glase: »On ima prav, dobrega in hudega ni, obstaja samo veliko in malo.« To so bili oni, veliki, ki so strmeli za tem, da si male, duševno in telesno posužnjene ohranijo; to so bili oni nadljudje, krasne bestije, katerih vest je bila užitka polno izživenje, ki so smatrali svoje — podljudi samo za orodje, s katerim ravnajo po svoji volji in veselju. Toda, kolikor bolj rafinirano je bilo to hrepenenje po uživanju, tukaj več se je potrebovalo tacega živega orodja; in ko so se ti človeški stroji pomnožili, in ko so instinktivno vedno bolje spoznali svojo moč in da ne morejo nič druzega zgubiti, nego jedino mukepolno življenje, ali tirana: tedaj so stegnili svojo nerodno ali močno roko po prostosti. Tako je bilo na starem Grškem, tako je bilo v Rimu, ko se je ljudstvo oprostilo najprvo polbožanstvenega kralja, potem svojega fevdalnega gospoda; in tako je bilo konečno tudi na Francoskem v revoluciji 1. 1789. Povsod je obstajal napredok v tem, da se je povzdignila duševna in gospodarska življenska moč mase, da je morala, ki je prej služila samo »gospodom«, postala splošna v prid celemu ljudstvu. In povsod je nastalo nazadnjaštvo, ako ljudstvo ni več razumelo rabiti svojih pravic v samozavestnem ponosu, ako je otrpnil zmisel za skupnost, ako je ljudstvo, namesto samega sebe braniti proti nasilju, hrepenelo po branjujoči, nekontrolirani človeški avtoriteti.

Podobno nazadovanje hočejo po gospodski morali koprneči Francoze praviti svoji domovini, francoski republiki. Najboljše zaveznosti teh Francozov, monarhistov, tvorijo klerikalci, in po teh opravljeni učni zavodi, v katerih se poučuje a outrance gojenje avtoritete. In zato hočejo republikanci, katerim je najvišja posvetna avtoriteta postava in morala, ne pa kak škof ali kaka druga avtoriteta v človeški obleki, napraviti konec duhovnim šolam in jih nadomestiti s posvetnimi. Resničnost trditve francoskega vojnega ministra, da se po duhovniških šolah krati in oškoduje duševna in materijalna prostost, se lahko preiskusi. Med državo in birokracijo je isto razmerje kakor med cerkvijo in duhovništvom. Gotovo je za državo po činovnih razredih razdeljeno uradništvo neobhodno potrebno, ako hoče svoje naloge napram vsem državljanom točno in temeljito izpolnjevati; in ravno tako neobhodno potrebno je, da vsak uradnik pozna važnost in dostojnost svoje misije. Ali se pa v vsaki državi drži uradništvo te meje? Znane so države, da zamenjavajo uradniki površno zunanjost z duhom dela, da zamenjavajo svoje osebne interese z ugledom države, da se ne spominjajo vedno tega, da stoji v prvi vrsti blagostanje meščanstva; in ni potreba še povdarjati, kaka nevarnost preti od premoči birokratizma ker isti postane potem ne v prid, ampak v prokletstvo.

In isto tako je s cerkvijo. Ona ne more biti brez duhovnikov, brez hierarhično urejenega duhovništva. Ali ker temelji cerkev na avtoriteti, in sicer na nadnaravnih, tedaj nekontrolovanih, radi tega goji duhovniška prevelika vnema, in gotovo vedno v najboljši veri, »ne quid detrimenti capiat ecclesia«, kult avtoritet sploh, ker vidi v svoji tudi isto cerkev v nevarnosti. V takem duhu oznanja svoje nauke, misli, da jih mora oznanjati. In radi tega se šola, kjer po-

učuje, ne da zdjediniti z meščansko prostostjo in še celo ne z duševno, s prostostjo proučavanja. Ker tu in tam se sicer pokorava obstoječi avtoriteti, a se nikdar ne opusti prepričati se o njeni vskokratni opravičenosti. Spreminja se, kar se je do takrat tako zelo respektiralo, zakon, in stopa od jednega spoznanja, ako se izkaže kot nepravo, do drugega. Tu ni nikakega počivanja, ne sme nobenega biti, da ne pride do družabnega in duševnega propada. Nad jedno samo postajo: vero v Boga, se vspenja skala cerkve in zato se strinjajo najpobožnejši teologi z odločnimi liberalci v tem, da med zanostjo in vero ne sme biti nobenega nasprotstva. Samo, ako se ne bi duhovniška pretirana bojaljivost smatrala najbolj poklicanim kritikom znanosti, da zabrani, da znanost v svojem vednem globljenju v vzroki ne omaje tistega, na katerem sloni cerkev. In ta odpor, to jednostransko premotrivanje raziskovanja, ki je dosedaj še vedno prišlo na sled špekulativni veri, katerega se toraj ne bi smelo ustavljati, se goji povsod prav do najnižje vrste izobraževališč.

V teh najnižjih izobraževališčih se duh mladine omeji in oblika, ki se mutujeta, vsebinata, s katero se napolni, sta neizbrisna za celo življenje. A francoski republikanci nečejo za hlapčevsko službo nadljudem vzgojenih državljanov, ne brezkritične vobljivosti, nego svoboden in samozaveden narod. Z uklanjanjem malim avtoritetam bi se napredek in prostost socialno in intelektuelno pogubila. Proti temu se hoče republika braniti v interesu svojega obstanka, a tudi v interesu vseh svojih državljanov in francoskega naroda. Radi tega naj postane šola posvetna. Ako Francija to doseže, tedaj bo triumfiral čez vse svoje sovražnike, akoravnoji solnce slave ne bo vzšlo nad s krovjo prepojenim bojnim poljem.

LISTEK.

Anathema in še to in ono.

Ta teden sem delal pokoro. »Anathema« škofa Jegliča, ki je že naprej ob sodil vse dopisnike in bralce »Slovenskega Naroda« v peklo, kjer bo jok in škripanje z zobmi, me je pretresel do dna duše. Kaj bo, kaj bo! Hudiči nas bodo učili v vreli smoli kozjih molitev in oče Belcebub nas bo dresiral, da bomo kakor konji cirkusa Enders skakali skozi goreče obroče v žvepleno morje. Satani nas bodo pekli na ražnih, nas ščipali z razbeljenimi kleščami ter nam zabijali v črepinjo velike žrebje. Saj smo prokleti, izobčeni, »ferdamania! Sklenil sem torej, da se s tem pisom slovensko poslovim od »Slovenskega Naroda«, da začnem hoditi k spovedi k o. Lazaristom ter da se naročim na »Domoljuba«. Svoje grešno telo pa sem začel bičati in jesti le sladke korenince in lesnjike. Upam torej, da mi Bog do smrti vendarle odpusti, da sem čital včasih »Slovenski Narod« ter da sem spisal zanj celo kak feljton.

Vendar pa je objel mojo dušo nov dvom. Če čitam »Slovenca«, »Domoljuba« ali »Dihurja«, najdem v njih cele odstavke, da, cele stolpiče najgrešnejših, najliberalnejših citatov iz »Slovenskega Naroda«.

Torej niti klerikalni listi niso brez liberalne ljulike, in prav iz klerikalnih časopisov more čitatelj uživati najdebelejše liberalne rozine. Škof bo moral torej prepovedati prvič katoliškim glasilom, naj ne ponatiskavajo več »Naroda« in drugič vsem kaplanom in fajmoštom, naj ne čitajo več »Naroda« na svojih prižnicah! Sicer bo ta najslovesnejši škofov anathema prav tako brezvsežen, kakor je bilo sežiganje Cankarjeve pesniške zbirke »Eroтика«, ki je izšla že v II. izdaji.

Seveda bo škof s svojim dodatkom ad anathema in casu »Slovenski Narod« v hudi zadregi. Ali zadreg so klerikalci že navajeni, saj padajo iz jedne v drugo. Za 12. oktober t. l. pripravljajo ljudski tabbor ali shod vseh klerikalnih »nepolitičnih« društev. Na vseh shodih bobnajo Šusteršič, Brejc, Žitnik, Vencajz i. dr., na vseh prižnicah se vabi ljudstvo že cel mesec na to paradno revijo kranjskih klerikalcev. Nastopiti hočejo tako veličastno in mogočno, da se bodo zidovi Ljubljane tresli kakor Jeriho, ko so se je polastili Izraelci. Ali za shod nimajo dvorane! »Katoliški dom« je sekvestriran in v tuji liberalni oblasti, dvorana rokodelske hiše je premajhna, v sobo Alojzijeviča gre komaj poldruži sto ljudi — sicer pa ni sobane, da bi sprejela vase baje strašansko klerikalno vojsko. V zadregi se ozirajo po »Narodnem domu« in po »Mestnem domu« ... Kaj, če bi se

ponižali in šli prosit liberalce? Saj če pride škof ali Šusteršič v fraku in belih rokavicah, se morda omeči srce liberalca! Seveda je »Slovenec« zabavljal že opetovanje najnesramnejše proti »Narodnemu domu« in »Mestnemu domu«, ali »Wir Wilde sind doch bess're Leute!« Žalostno bi bilo, če bi morali taboriti kranjski klerikalci pod milim nebom na Prulah ali pa celo v Zeleni jami!

V Zagrebu se je razvilo te dni mnogo energije. Streljalo se je, kamenjalo, rušilo in požigalo. Na kolenih so prosili ljudje milosti ter vendarle obležali v krvi. Madjari pa so trepetajo hvalili Boga, da niso Srbi!

Mnogo energije razvija tudi neki paznik Bleiweisovega parka, ki pregača nedolžne otroke z manijo konjederca, ki lovi kužne pse. Možiček se togoti kot puran ter postane besen, ako le zagleda otroški obrazek. Menda misli, da je park le za penzioniste in za zaljubljene parčke! Treba ga bo primerno instruirati!

Zelo instruktiven bo tudi klerikalni shod proti pijančevanju dne 17. oktobra. Vršil se bo pod gesлом: »Poslušaj, a ne glej me!« in »Poreci mu, da ti ne poreče!« Nikjer se toliko ne pijančuje kakor po konsumih in nikjer se ne popije toliko alkohola kakor po farovžih, kjer so kleti velike kakor katakombe. Največ pijancev, največ umorov, goljufov in nezakonskih

otrok je v klerikalnih okrajih; zato pa je shod proti pijančevanju za klerikalno stranko resnično nujno potreben. Trajati bi moral cel teden, ne pa le dva dni. In povedati bi se moralno, da je pijača kriva, ako se valjajo duhovniki po jarkih in gnojnicah, da ležejo pod tuje koltre in da je toliko faliranih tercijalk, da je le pijančevanje spravilo že toliko kmetov na boben ter da vspevajo nekateri konsumi le radi pijančevanja. Povedati se mora, da je alkohol najboljše bojno sredstvo klerikalizma v volilnih bojih z liberalci. Kjer se požre največ vina in žganja, tam so klerikalci najmočnejši.

To naj se pove na klerikalnem shodu proti pijančevanju! In kot ostrašujoč eksemplar naj se kažejo ljudstvu rudeči nosovi in vampasti trebuh na bojne različnih kaplanov in fajmoštv, ki so sramota cele dežele!

T. Š.

„Tik-tak!“

Poleg okna v lični, s štirimi stolpiči in dvema verandama okrašeni secesionistovski kletki sedi, žgoli in se izpreletava moj kanarec, Lolo. Sam sem izrezjal vsako posamezno brunce te prekrasne moderne stavbe, sam izvršil vsa kovačka, kleparska in pleskarska dela, sam mešal in rabil vse barve in sam opremil palačo s potrebnim pohištrom. In tudi Lolo je

**V Ljubljani, 6. septembra.
z mlaðoceških krogov.**

Različna mnenja trebaju voditi

Različna mnenja treh prvih voditeljev Mladočehov gledé bodoče taktike, mnenja dr. Pacáka, dr. Stránskega in dr. Žáčka, so še vedno predmet časopisnega razmotrivanja na Českem. „Čas“ se čudi, da se ločijo ti možje ne le v presojevanju političnega položaja, nego tudi v nasvetih gledé bodoče taktike. Dr. Žáček meni, da pride v parlamentu zopet do boja, ker pa razmere za Čehi niso ugodne, svetujo, naj se počaka in pogaja. Dr. Stránsky priznava, da treba dognati češki notranji uradni jezik in česko univerzo za Moravsko le siloma; ker pa te sile Čehi nimajo, morajo vladi delati težave z obstrukcijo. Dr. Pacák je zagrozil, da bodo izvajali Čehi iz postopanja vlade konsekvence, ne pove pa, ali so te konsekvence obstrukcija. Dr. Pacák ne ve, ali bi se vdeležil obstrukcije ves češki klub, zato je naravnost ne priporoča. „Lidove Noviny“, ki so glasilo dr. Stránskega, očitajo dr. Žáčku, da je govoril po želji vlade, kar staročeški listi zavračajo. „Politik“ meni, da je baš dr. Stránsky govoril v smislu vlade, ker je dejal, da Čehi ne smejo vse svoje garderobe obesiti na žebelj notranjega českega uradnega jezika. V tem se je približal stališču vlade, ki naglaša bolj gospodarske, kakor narodno-politične zahteve narodov. Dr. Pacák je tudi prav zategadelj zavrnil dr. Stránskega. Gotovo je, da so imenovani češki voditelji v svojih načelih precej needini, a na shodu čeških zaupnih mož v Pragi se ta nesloga nedvomno odpravi ter se zjednijo vsi Čehi za isto taktiko.

Ministrske konference v Budim-pešti.

Zopet so se odpeljali v Budimpešto avstrijski ministri in strokovni poročevalci. Konference bodo trajale dva dni, a dvomi se, da bi dognale carinski tarif do zaključka. Konference se vrše prisiljeno in le na nov ukaz cesarja. To je gotovo, da postaja nalogba z Ogrsko avstrijskim narodom vedno antipatičnejša in da ji v parlamentu ne bodo nasprotovali sami Čehi. Boju, ki ga ima sedaj avstrijska vlada z ogrsko, bo sledil nov boj s parlamentom. Avstro-ogrski carinski tarif naj bi bil odgovor na car. tarif v Nemčiji. A vse kaže, da se predloga vlade v drž. zboru ne dožene in ne sprejme, da je torej Koerberjev trud zaman, vsaj za sedaj, dokler vladajo v parlamentu take razmere. Sicer pa še nikakor ni gotovo, da se Szell in Koerber sploh kdaj zjedinita, dasi se delata, da stora vse za izjednačenje nasprotujočih si stališč.

Mirovno društvo

je hotelo letos zborovati v avgustu na Dunaju. Radi prevelikega števila oglasil pa se je zborovanje preložilo za tri tedne in sedaj celo odpovedalo, ker je mnogo oglašencev zadržanih. Baje je vsega kriv grof Goluchowski, ki društvu nasprotuje ter je hotel demonstrati s tem proti Italiji, katere kralj neče priti na Avstrijsko. Goluchowski je mojster v malem zbadanju zaveznikov, zato je možno, da

moj gojene. Ko ga je izvalila mamica, Lola, je postala nakrat klaverna, jesti ni hotela niti konopelj, niti trpotca, dà, niti kuhanih jajec, in nekega mrzlega junij-skega dne, ko sem žalosten zdravil svoj lastni strahoviti nahod, je padla nenadoma s palčice na tla, zatrepetala dvakrat s perotmi in obstala za veke. Jaz pa sem prevzel vzgojo in izrejo Lola, ga pital ter varoval mraza in prehude vročine. Tudi žvižgati sem ga učil, da je danes mojster-pevec. In zgradil sem mu najlepšo hišico, da je sam svoj gospod.

Pod njim pa cvetó Gloxinie hybride z rožnatimi, modrimi, zelenimi in belimi zvončki, Cyclamén pers. giganteum, Hyacinthe, Levkoye, Dianthi in Viole. Vse sem usejal sam, sam jih presajal, zalival ter ubranil gosenc in mrčesov. Moje ljubice so, ki skrbim zanje noč in dan.

Tam pri peči pa leži na usnjati blazinici moj Muktar, ki sem ga rešil iz Ljubljance, kamor so ga vrgli v zorni mladosti jedva 7 dni. Sam sem ga pital z mlekom, da je vzrasel ter ga naučil zapirati vrata in skakati preko ležečega stola.

Pred posteljo pa visi ura Tik-tak. Tudi njo sem sestavil sam. Pri Čudnu na Mestnem trgu sem dobil šestero različnih kolesc majhnih in večjih zobov, dvoje kazalcev, petero ploščic, utež, mihalo z zeleno deteljico in verižico. Priloženo je bilo tudi kratko navodilo, in v

si je ohladil jezo s tem, da je onemogočil kongres, na katerem bi tvorili Italijani večino.

Z ruskega dvora.

Na Ruskem vlada žalost. Pričakovanega prestolonaslednika, ki so ga pričakovali spočetka t. m., ni bilo, kajti cesarica Aleksandra Feodorovna je rodila mrtvo dekle. Govori pa se, da carica sploh ni bila nosna, nego le bolna ter da se ji je napravila otekлина, katere so ji trije zdravniki odstranili operativnim potom. Ali ni ta verzija le izmišljena, ni znano, toda „Localanzeiger“ in New-York-Herald“ sta jo prinesla kot docela resnično. Trdi se, da je carica zdrava, oziroma da se počuti razmeram primerno, drugi pa trdijo, da je bila operirana ter da je za njeno življenje velika nevarnost. Carica je povila doslej že petero deklic: Olgo (1895), Tatjano (1897), Marijo (1899) in Anastazijo (1901). Zadnja je bila mrtvorojena. Carica je torej že petkrat prevarila nade in želje Rusov, ki so sedaj že obupali, da bi dobil car sina. Že itak nepopularna nemška princessinja Alice iz Hesenske kot carica narodu ni bila nikdar simpatična. Odkar je ona pri dvoru, se širi ondi nemščina in nemščino pridobiva na vplivu. Ker pa nima sreče, da bi dobila sina, je narod tudi zaradi tega nemara. Sploh se zamerja carju, zakaj si ni poiskal slovanske žene, kar bi bil storil tem lažje, ko si je izbral celo italijanski kralj Črnogorko Heleno.

Viljem v Poznanju.

Razen manevrov, banketov in raznih sprejemov se je vdeležil Viljem s cesarico, prestolonaslednikom in Bülowim tudi razkritja spomenika cesarja Friderika. Nato je sprejel provincijonalne stanove, na katere je imel dolg govor. Dejal je, da je laž, da bi se preganjali katoliki in Poljaki, ter se udaril sam po svojih ustih z zahtevalo, da morajo državni uradniki izvršiti politiko, katero smatra cesar za najboljšo. „Tu poznam le Pruse,“ je dejal. „Svojim prednikom sem dolžan, skrbeti za to, da ostane ta pokrajina neločljivo združena s kraljevino Prusko ter da ostane dobro pruska in nemška.“ Viljem torej Poljakov ne pozna, nego le Pruse in vendar trdi, da se ne preganja nihče! Čuden modrijan! Vrešenskih dogodkov, preganjanja poljskih otrok in mater, govora v Marienburgu, prepovedi, da se materinštine niti v šoli niti doma ne smejo učiti, tega Poljaki ne pozabijo nikdar. Le železna pest vojaštva in ovdruštvo na vseh koncih in krajin siloma priseljenih Nemcev, katerim je vlada nakupila posestva, drži Poljake k tlom. Sicer pa v njih srečib in največje sovraščvo do brutalne, nečloveško krute pruske politike ne umre v njih dušah nikoli. Njih poslanci ne dosežejo ničesar. Jemljeta se jim jezik in vera, a če bi bilo možno, vzela bi se jim tudi slavna zgodbina, v kateri edini nahajajo le stolažbe in bodrila za bodočnost. Kakor sovražen kralj je prišel Viljem s celo armado med Poljake, da jim pokaže svojo moč. Strah je, ki jim ga hoče vdihniti pred seboj in prusko vlado, ljubezni pa si ne pridobi nikdar.

četrtiny ure je visela ura že na steni
ter urno tiktakala. Lepa urica! Pročelje
ji krasí zelena košata smreka, ki senči
lično planinsko kočico. V ozadju so beli
snežniki, spredaj pa skale s planinskim
rastlinjem. V tovarni Junghausa v Schram-
bergu (Črni les) izdeluje take ure nad
2500 delavcev. Čudovito življenje tiči v
tej uri s svojim zvestim, neumornim
strojčkom, ki ne počiva nikdar. Tit-tak,
tik-tak nevzdržema, vedno enako hitro,
ponoči in podnevi, tedne in mesece. Lepa
urica! Kakor Lola, Muktarja in rože na
oknu ljubim tudi njo, saj mi oživlja moje
samsko stanovanje. In zdi se mi, da go-
vorí iz nje: Tudi ti delaj neumorno, brez
prestanka in vzdržema! Glej, kazalec two-
rega življenja se bliža vedno bolj in bolj
12. uri. Utež se sklanja nižje in nižje k
stolom, nihalce v tvojih prsih se začne
kmalu ustavljalati — hiti! — hiti! — le
malo še, in ura se ustavi . . .

Ob oknu pa žgoli Lolo, rože dehté
v svojih, v svilnat papir zavitih loncích,
Muktar skače preko stola, veselo lajaje
in zunaj vlada še gorko, bujno poletje . . .
A ura teče dalje: tik-tak, tik-tak! — Kako
dolgo še? Ce se ustavi, jo navijem, — če
se mi pokvari, dobim pri Čudnu samo za
5 K novo . . . Ko pa se ustavi strojček
v mojem srcu, ne navije in popravi ga
nihče več.

»Lolo, Muktar, mudi se mi... mudi
delat — delat — saj ura že poteka!«

Najnovejše politične vesti.

Viljem II. umetnik... K spomeniku Rikarda Wagnerja je pririsal cesar postavo Wolframa iz Eschenbacha, hoteč popraviti Eberlainov predlog. — Vojna krivična. V Londonu se je vršil shod delavskih »Trade Union's«, kjer so se delegatje 591.000 članov izrekli, da je bila angloburska vojna krivična. Pri prihodnjih volitvah se bodo udeležili s svojimi kandidati. — Francija štedi pri mornarici. Minister mornarice, Pellaton, je naročil, naj se zniža moštvo na oklopnicah za 150 mož. — Cesar se je vrnil iz Pulja na Dunaj. — Za nadomestno volitev v državni zbor v Steyru po umrlem poslancu Redlu jo postavila nemško-napredna stranka kandidata dr. K. Haranta, nemška ljudska stranka pa prof. Erba. — Kongres orientalistov se je pričel v četrtek v Hamburgu. — Italija in Turčija. Admiral Palumbo izroči danes sultani darove italijanskega kralja, večinoma slike in orožje. — Čudna zapelemba. »Corriere del Leno«, ki izhaja v Roveretu, je bil zaplenjen, ker je obelodanil govor, ki ga je imel proš Don Inima na katoliškem shodu v Tridentu. — Sokolom v Moravski Ostravi je Körber na njih priziv dovolil 7. in 8. septembra obhajati nameravano slavnost. — Nezgoda prezidenta Roosewelta. Viljem je previdnost, ki je Vaše življenje obvarovala grozne nesreče. Viljem I. R. — Roosevelt je odgovoril: »Upoštevam kar najtopleje simpatije Vašega Veličanstva. — Južnoafriške zadave. Včeraj je bila konferenca Chamberlaina z burskimi generali, ki pa ostane popolnoma tajna. — Prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand je bil imenovan admiralom. — Razpuščen v senemški shod. V Solnemgradu so Schönererjanci obhajali sedansko slavnost. Radi govora poslanca Steina je bil shod predčasno razpuščen. — 11 kaznjencev je zbežalo iz kijevske ječe, sami nevarni politični zločinci. Doslej jih še niso dobili. — Nadškof Stablewski pri Viljemu. Cesar je po pogovoru z državnim kancelarjem sprejel v zaslišanje nadškofa Stablewskoga.

Dopisi.

Iz Črešnjice v konjiškem okraju. (Župnik Ogrizek in šola.) Nerazumljivo je, kako zamore vendar stoliko modri in učeni veleum, kakor je č. g. župnik Franc Ogrizek v Črešnicah, pod tamošnjega učitelja Adamiča zahtevali, da bi se ta kot šolovodja pred Ogrizkom, kadar slednji v šolo katehizovat pride, moral pred »vsemi otroci!« globoko pripogniti, svojo kapico, katero včasi zaradi prepiba nosi, celo z glave sneti, jo v roki obdržati in »nobenega hrbta« ne smel kazati, temveč »zadensko« iz šole oditi!! Modri župnik namreč trdi, da se on, v šolo stopivši, edino samo pred učiteljem odkrije in klobuk na mizo položi, nikakor pa pred učenci in šolsko sobo, toraj je studi šolovodja enaki odzdrav njemu dolžan! — Iz tega sledi prvič, da si župnik Ogrizek največ čast, katera le navišim dostojanstvenikom, vitezom, zlasti Nj. Veličanstvu pristoji, prilastiti hoče! Drugič je izvidno, kako visoko se ta duhovnik Ogrizek nad učitelje povzdiguje. A ker se mu ta »prenapeta časte ne izpolni, je učitelja Adamiča med drugimi rečmi že drugokrat naravnost na visoki deželnini šolski svet tožil. Pri tej priliki se naj opomni stare pripovest iz tistih časov, po katerih g. Ogrizek neizrečeno hrepeni. Ko je namreč prišel dekan-nadzornik v šolo, ga stari učitelj le površno pozdravi. Po dokončani šoli vpraša nadz.-dekan učitelja, zakaj se ni pred njim v šoli odkril? Učitelj ga jasno zavrne: »Mene morajo učenci za najvišega gospoda spoznati, sicer zgubim vso veljavno in grem raje »kamnje razbiti!« i. t. d. Previdni dekan se mu prizno nasmeje in mu pritrdi; a g. Ogrizek bi se ne dal pregovoriti! Še bolj nerazumljivo pa je to, da je g. Ogrizek že dvakrat pri sodniji in dvakrat pri seji kraj. sol. sveta na vso moč trdil, četudi brez vseh dokazov: Da so leta 1900., za časa razpisane učiteljske službe na Črešnicah, mnogi duhovniki in učitelji ter drugi judje sedanjega učitelja Adamiča kot ta-

kratnega prosilca opisovali, da je za nič in obžaljujejo, če pride ta človek tusem, ker se ž njim ne da živeti! on je celi postopač, pomikač, lenuh, norec, da celo h . . . s . . . ! (kar je groza izpisati.) Krivic nam dela s tem, ker se je z goljufom (?) pobratil. Oba okrajna šolska sveta, poprejšnji v Marenbergu, zlasti bivši šolski nadzornik gospod Franc Vrečko, in sedanji v Konjicah, sta ga tudi hudo opisovali in premnogo enacega. Vse to je od »mirroljubnega« svečenika, č. g. Fr. Ogrizka, kakršnega se on imenuje, na treh polah na krajni in vis. deželni šolski svet pisano in poslano, in leži sedaj pri c. kr. okrajni sodniji v Konjicah. Dve tožbi v tej zadevi ste bolj obširno popisani v »Štajercu.« Pred h ! s se vendar vsak človek ogiblje in ogibati mora, tako nas tudi g. Ogrizek, polni krščanske ljubezni, uči, kako zamore potem on na vso moč tirjati »ponižne pozdrave« od človeka, ki ga za takšnega od duhovnikov, učiteljev in drugih ljudi popisanega imenuje!? — Od norcev se tudi ne more kaj pametnega pričakovati, temmanj pa »najvišjega« pozdrava, kakršnega le g. Ogrizek od njega zahteva! Tudi od g hoče na vsak način udano pozdravljen biti. Pozdravi postopačev, pomikačev, lenuhov pa ne veljajo veliko, zakaj jih vendar ravno g. Ogrizek tako srčno poželi in se z vso »strogostjo« za nje poteguje!? Čuden človek, čuden gospod! Vsi ti izrazi pa pričajo po izreku sv. pisma: »Česar je srce polno, gre ven pri ustih!« — to si naj č. g. župnik Franc Ogrizek prav dobro zapomni. Ravno zaradi teh »nedostojnih izrazov« in obrekovanj ter dvakratne ovadbe na dež. šol. svet ta učitelj ni hotel dati svojega novorojenca pri župniku Ogrizku krstiti, temveč prosil je najčastivrednejši kn.-šk. konzistorij v Mariboru, naj bi mu milostno dovolil drugega duhovnika za opravilo zakramenta svestega krsta. Pa premilostivi gospod knezoškof tega pisma najbrž ni v roke dobil, ampak le Ogrizkov iskreni priatelj, kanonik preč. g. Jernej Voh, ker je le od kn.-škof. konzistorija odgovor baje prišel, kakor je g. Ogrizek trdil ter prepis učitelju Adamiču poslal: Da se mora otrok od župnika Ogrizka — torej od Ogrizka! — nemudoma krstiti dati? i. t. d. brez mere žalostno! A učitelj tega ni storil, marveč prosil je drugokrat »naravnost« milostivega knezoškofa za zgornje dovojenje. Med tem časom pa je Ogrizek venomer ukaze pošiljal ter prežal kakor lisica na kuro na priložnost, da bi učiteljevo gospó pregovoril, skoro kakor prisili, naj bi ona otroka »ravno od njega« krstiti dala! In res, ta prilika se je našla 24. maja, ko je šel učitelj ravno v tej zadevi k prečastitemu g. dekanu in kanoniku dr. Gregorcu k Novicerki. In na ta »zviti način« je bil otrok ta dan, »prežalivoče«, od istega duhovnika krščen, kateri neprehesoma trdi: Da je od krščenca oče resnično vse tako od duhovnikov, učiteljev, šolske oblastnije in drugih ljudi s »hudimi sodbami« opisan, kakor je že zgorej označeno. Le dva župnika je »pozneje« na tihem imenoval in sicer R. R., iz Ljubljane, učiteljevega sina, in F. K., rodom Hrvata, oba v Marenberški dekaniji. Naj se ne sili v Kalobji in Razboru o teh dveh govoriti! Pripomni se še, da je g. Ogrizek razširil vest, da bo učitelja tako dolgo naznanjal in tožil, da ga od Črešnic spravi, če prav bi s tem tudi zguba službe in kruha zvezana bila, nič ne de. Torej tako na stare dni! Dejal je tudi župnik poprej, če bi bil otrok le v sili krščen, ne pa od »njega« po cerkvenih obredih in bi utegnil v tem času otrok umreti, bi on kot župnik »nikdar« ne dopustil otroka na mirodvoru pokopati! Torej ni čuda, ako se tuintam take reči godijo in zavolj »takih duhovnikov, nikakor pa vseh« kristjani k protestantizmu pristopavajo, ter se širi glas: P. o. R. — Omeni se, na Binkoštno nedeljo, ko še zgorej imenovani novorojenec ni bil »posiloma« krščen, je župnik Ogrizek takole na prižnici govoril: »Nekteri stariši ne pustijo od same prevzetnosti i. t. d. svojih otrok po cerkvenih obredih krstiti, in mislico, da so bolj »kšajd,« pa motijo se, oni so le buteljni; pa tudi njih otrok ne bo bolj kšajd, o že ne, celi butelj, butelj, butelj bo! Ako bi pa stariši svojih otrok k nam h krstu ne

prinesli, in bi nihče ne umrl ali mričče od nas pokopati ne pustili, in če se ne bi ženili ter od nas poročati pustili, od česa bom pa jaz potem živel, bomli šel na goro »Krumpat!«? Da so te besede mnogo posmeha med pridigo pouzročile, je razumljivo, kar pa učenega g. Ogrizka jako veseli. Konečno, na vse tako zahtevanje, govoričenje, obdolževanje, obrekovanje, ovadovanje, zalezovanje g. Ogrizeka bi moral učitelj kot tak proti: duhovniku, župniku, katehetu, udu kr. š. sveta i. t. d., kakor se on vedno nazivlje, popolnoma tiho biti, vse požreti in potrpeti! nikakor pa se proti postaviti, kajti duhovniku je po Ogrizkovem mnenju — vse dovoljeno! Kakor hitro pa se učitelj predzrne opravičevati, rešiti in v časnikih »pojasnjevati«, takrat je Ogrizek vseskozi — nedolžen! ker nikdar ni žal besede črez učitelja niti govoril, niti pisal, niti ga ovadil, niti preganjal! Zato je dne 27. julija t. l. na prižnici dejal, ko je iz časopisov »Štajerca« in »Domovine« bral: »Vi, možje, že veste, kaj imate za storiti, jaz sem celo nedolžen! — tembol pa se sedaj jezi, ker še ni dobil odgovora na svojo »drugo ovadbo« učitelja na visoki deželnini Šolski svet, in ker mora vendar od 21. julija na poziv prečastitega knezoškojskega ordinariata zopet v šolo priti in učiti, odkar se je ta odprla ter zamujene ure zvesto izpolnjuje, kar je lepo, četudi je še učitelj Adamič tukaj!

Sedaj pa na prižnici stariše vedno opominja, naj bi svoje otroke bolj pridno h krščanskim uram pošiljali, da mu že voda v grlo teče, ker prečastiti gospod dekan in kanonik že skoro pride krščanski nauk izpravevati. A otroci so meseca majnika več časa imeli ko sedaj, a takrat je g. katehet navlašč svoje ure izpuščal, misleč, da s tako »zvijajo učitelja odpravi! — Pa Bog in njegova pravica! Tudi ta popis naj služi kakor v »Štajercu« vsem tistim gospodom in osebam v »pojasnjence«, pri katerih Ogrizek o mojem prejšnjem obnašanju poizvedava in istim, kateri tudi mene zaradi tega povprašujejo.

Janez Adamič, šolovodja.

Rimski klerikalizem in še to in ono.

XXXI.

Sodobna katoliška moralna teologija, torej tisto navodilo, po katerem se duhovniki pripravljajo za svoj duhovski poklic in po katerem se ravnajo v spovednici in sploh v življenju, sloni popolnoma na delih sv. Alfonza de Liguorija. Iz teh del lahko za vsak posamezen slučaj doženemo, kakšno stališče zavzema katoliški duhovnik.

Alfonz Maria de Liguori je bil rojen 1. 1696. v Marianelli pri Neapolju. Bil je najprej odvetnik, potem pa se vsled »nekoga glasu od zgoraj« posvetil duhovskemu stanu.

Liguori je bil čudak. Kdor čita njegov životopis, meni časih, da mož ni bil popolnoma zdrav, ne telesno, ne duševno. Umival se ni nikdar in ko se mu je na vratu napravila rana, je poklical zdravnika šele potem, ko je rana že strašno smrdela. Značilno je, da so ga vedno morili silni dvomi in da je seksualno moral biti čudno ustvarjen, ker je iz strahu pred skušnjavami le v navzočnosti svojega sluge govoril z ženskami, ali jim pa v pogovoru kazal hrbet. Kot škof se pri birmi ni nikdar dotaknil dekliskih lic nego vedno le roba, ki so ga imele na glavi. Ta bolestna seksualnost je gotovo znatno vplivala na njegovo moralno teologijo.

Liguori je bil močno nagnjen k misticizmu in je najraje pridigoval o Materi božji in učil, da je Marija vir vseh milosti, da ji služi vse, celo Bog. Pri svojih pridigah se je rad posluževal drastičnih sredstev. Kot škof je bil menda prav slab upravitelj. Neki duhovnik mu je očital, da prepriča vodstvo svoje dijeceze drugim, da ni gostoljuben in da dopušča marsikaj, kar je vredno obsodbe, neki drugi duhovnik pa je baje o njem rekel, da ni sposoben za škofa.

Pisal je Liguori silno veliko, a tudi silno površno in tako zmedeno, da dostikrat sam sebe pobija. Svoja izvajanja je podprt z brezstevilnimi citati, zlasti iz cerkvenih očakov, a dokazano je, da citatov ni vzel iz dotednih originalnih del, nego jih drugod prepisal. Vsled tega so mnogi citati napačni, dostikrat jih sploh ni najti, dostikrat citira za svoje nazore take avtorje, ki so ravno nasprotje teh nazarov učili. Redemptorist de Fooz je več kakor 15 let preiskoval vse belgijske

knjižnice, da popravi Liguorijeve napačne citate, à ni se mu posrečilo.

Liguori je umrl 1. 1787. že leta 1796. je dobil naslov »Venerabilis«, leta 1813. je bil proglašen blaženim, leta 1839. pa svetnikom.

Liguori je danes merodajna avtoriteta v katoliški cerkvi in sicer kot moralni teolog. Njegovo glavno delo je moralna teologija, ki jo je izdal 1. 1748. Ko je izšla tretja izdaja tega spisa, zasnovanega na probalistični moralni teologiji jezuita Busenbauma, se je začela velika vojna proti jezuitom. Liguori je vsled tega svojo moraliko nekoliko predprugačil, zlasti nauk o probabilizmu, ker je vladalo v obče prepričanje, da je jezuitska morala vzrok nrvnemu izpridenosti, ki je bila zavladala. Liguori je poskusil najti neko srednjo pot, a tudi s tem ni imel sreče.

Ko je izšla v Rimu leta 1767. v omenjenem smislu predelana moralna teologija Liguorijeva, je državni pravnik Ferdinand di Leon v Neapolju opozoril gosposko, da je Liguorijev nauk posnet po onih jezuitih, katerih spisi so bili obsojeni, da je Liguori sprejel in da stoji na tistih fundamentalnih principih, ki so bili zavrnjeni kot nemoralni, ter da je te principe izvedel do zadnjih konsekvens. Državni pravnik je opozarjal kralja, naj prepove Liguorijevu moral, ker je nравno pogubna.

Tudi na Portugalskem se je začel boj zoper Liguorija in leta 1778. je bila tam njegova moralna teologija kot nравnokvarna prepovedana.

Tudi po Liguorijevi smrti ni prenehal boj proti njegovi moralni teologiji. V prvih desetletjih minolega stoletja so razni škofovi na Francoskem prepovedali, rabiti v semeniških Liguorijevu moralu in še leta 1831. je nadškof v Besançonu, kardinal Rohan Chabot, pisal v Rim, da so Liguorijevi nauki nrawnostine varenii in nasprotni zdravi morali.

Tudi na Angleškem in v Nemčiji so odločno obsojali Liguorijevu moralu in zlasti v šestdesetih letih minolega veka je nastal v Nemčiji velik boj proti klerikalni morali. Takrat ko je dr. Keller izdal svoj spis: »Die Moraltheologie des Jesuiten pater Gwey«, se je mislilo, da je konec gnili klerikalni morali. A to je bila zmota. Škof Lachat v Baselu in škof Ketteler v Moguncu sta šla v boj za liguorjanstvo in papež je stopil na stran teh zagovornikov ter postavil Liguorija na prvo mesto cerkvenih učiteljev.

P. n. čast. in prečast. gosp. namestnikom božjim na Vipavskem!

Na klerikalnem shodu v Vipavi dne 31. avgusta t. l. bila je sprejeta vsled predloga neprostovoljnega humorista gosp. dekanu Erjavcu med ostalimi tudi resolucija, s katero me vsi častiti in prečastiti gospodje vipavski za hrbotom »zavednega katoliškega ljudstva« pozivajo, naj se odpovem mandatu, ker baje nimajo zaupanja do mene. To jih rad verujem, in prav zato je staro moj prijatelj gosp. Erjavec s svojim predlogom v »črno« zadel ter izval pri vsi razsodni javnosti uprav homičen smeh.

Značilno je duševno uboštvo tako za predlagatelje kakor za zborovalce, ki izrekajo nezaupnico poslancu, ki ni niti njihov pristaš in je bil proti njihovi volji izvoljen, samo zato, ker se jim ni posrečilo kljubu najostudnejšem sredstvom pobiti ga v tla pri volitvi. Jako komodno, da ni glupo!

Da pa častiti in prečastiti gospodje predlagatelji izvedo čim preje učinek — glasujajočega »zavednega katoliškega ljudstva« pri tem itak ne upoštevam, ker je vsestransko predobro poznam — izjavljam, da me nezaupnica od te strani le veseli, da bi se pa na sprotno klerikalnega zaupanja do smrti sramoval, ker bi s tem ne le prenehal biti napreden poslanec, nego tudi značajan in svojim nazorom venen mož.

Jaz sem v deželnem zboru kranjskem jedini kmetski poslanec, ki ga je izvolila krepka kmetska volja v najljutejšem boju s farovži, jedini, ki ne zastopam kranjskih farovžev, marveč prave kmetske koristi brez ozira na levo in desno; in častna dolžnost mi je, te interese z vso žilavostjo vse doljet zastopati, dokler bodo mojim volilcem in političnim prijateljem ljubo in draga, kajti leti imajo pravico razpolagati z mandatom.

Gospodje po vipavskih župniščih bodo pa že oprostili, ako se na njihove nezaupnice le s pomilovalnim posmehom oziram.

V Karlovihi varih, dne 4. septembra 1902.

Ivan Božič,
dež. poslanec.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Sodišču predseduje svetnik Golja, državno pravnični zastopa nadsvetnik Schweiger, zagovarja pa dr. Ivan Tavčar.

Po prečitanju obširne obtožnice izjavlja obtoženi France Frančič, da je nedolžen. Dne 14. novembra 1899 se s svojo ženo niti prepiral ni. Prej kot je začpal, je še s harmoniko igral. Potem pa je začpal, dokler ga ni v noči zbudil nekak pok. Pogledal je pri oknu, pa ni ničesar opazil. Otrok je nato zajecal, pa je takoj vtihnil. Zjutraj, ko je vstal, prišel je v spalnico, kjer je vladalo v obče prepričanje, da je jezuitska morala vzrok nrvnemu izpridenosti, ki je bila zavladala. Liguori je poskusil najti neko srednjo pot, a tudi s tem ni imel sreče.

Ko je izšla v Rimu leta 1767. v omenjenem smislu predelana moralna teologija Liguorijeva, je državni pravnik Ferdinand di Leon v Neapolju opozoril gosposko, da je Liguorijev nauk posnet po onih jezuitih, katerih spisi so bili obsojeni, da je Liguori sprejel in da stoji na tistih fundamentalnih principih, ki so bili zavrnjeni kot nemoralni, ter da je te principe izvedel do zadnjih konsekvens. Državni pravnik je opozarjal kralja, naj prepove Liguorijevu moral, ker je nравno pogubna.

Tudi na Portugalskem se je začel boj zoper Liguorija in leta 1778. je bila tam njegova moralna teologija kot nравnokvarna prepovedana.

Tudi po Liguorijevi smrti ni prenehal boj proti njegovi moralni teologiji. V prvih desetletjih minolega stoletja so razni škofovi na Francoskem prepovedali, rabiti v semeniških Liguorijevu moralu in še leta 1831. je nadškof v Besançonu, kardinal Rohan Chabot, pisal v Rim, da so Liguorijevi nauki nrawnostine varenii in nasprotni zdravi morali.

Tudi na Angleškem in v Nemčiji so odločno obsojali Liguorijevu moralu in zlasti v šestdesetih letih minolega veka je nastal v Nemčiji velik boj proti klerikalni morali. Takrat ko je dr. Keller izdal svoj spis: »Die Moraltheologie des Jesuiten pater Gwey«, se je mislilo, da je konec gnili klerikalni morali. A to je bila zmota. Škof Lachat v Baselu in škof Ketteler v Moguncu sta šla v boj za liguorjanstvo in papež je stopil na stran teh zagovornikov ter postavil Liguorija na prvo mesto cerkvenih učiteljev.

France Znanec popisuje žalostne razmere v Frančičevi obitelji. Mož je bil z ženo nezadovolen, menil je, da je coprincna, »ker drugi pri njej leže, ne da bi on to opazil«. Mati in sinaha sta se silno sovražili.

Anton Erjavec, 29 let star, pravi, da mu je Frančič povedal v jutro, da se je žena umorila. Šel je gledat in videl, da je bila žena obrnjena na desno stran, otrok pa je ležal zraven nje na lev. Ker predsednik trdi, da je bilo na levo obrnjena, morajo arrestanti prinesi en posteljnik, da se priča vleže nanj in pokaže, kako je usmrčena ležala. Tožil mu je večkrat, da je žena njemu nezvesta. Enkrat mu je z nožem obrezala vrat, vzela revolver in ga v otročji vožiček skrila, on pa je mislil, da ga z njim hoče »friderati«. Spati pri njej mu ni pustila. Priča je videl puško in revolver, a pištole ne.

D. Tavčar pripomni, da je žena Frančiča že enkrat vrgla nekomu hudičevu olje v obraz.

Ana Novak z Rake, 34 let star, ne pove nič novega. Samo na vprašanje, zakaj pravite sama se ni, jo je drugi? »Ona je preveč rada otroka imela, da bi to storila. Tako se je po vasi govorilo.«

D. Tavčar: Stara pesem.

Jože Taborski, 65 let star, v Ratežu krčmar. Frančič spil je vselej le $\frac{1}{4}$ do $\frac{1}{2}$ litra vina. Pijanec ni bil skorom nikoli, igral je le na harmoniko za kratek čas. Povedal mu je tudi sam precej v jutro, da se mu je žena ustrelila. Na vprašanje predsednika: »Kaj mislite vi, kdo je ustrelil?« odgovori priča: »Eni trdijo, da se je sama, drugi zopet, da kak drugi človek. Pištole ni videl pri Frančiču nikoli.« Dr. Tavčar: »Ali imate Frančiča za hudobnega?« »Ne.« — »Ali ni mogoče, da bi bila njena mati storila to hudobijo?« »Menili so se.« Dr. Tavčar: »Kje je bila takrat žandarmerija in komisija?«

France Taborski, 26 let star, iz Rateža, ne ve nič posebnega povedati. Potrdi, da ni ne pokaže, pa ni videl. Pove, da je bila starata žena, imela pa je tudi eno pištole. Ana Frančič pa je večkrat sama rekla, da bode v vodo skila.

Sedaj se pokaže Frančiču pismo v kojem stoji: Jaz nisem twoja ti nisi moj, pišta me ti in stara v r. t. Jaz se podam pred božjo sodbo. Datuma ni.

Dr. Tavčar konstatuje, da je bil papir svež in svinčnik na novo ošpičen.

Marjeta Erjavec, 56 let starata trdi, da je listek videla na mizi. Ne ve pa, je bil Klevišar prej v sobi, ko ona. Frančička Taborski tudi trdi, da je videla pismo, a brala ga ni. Tudi priča pravi, da ne ve, če je bil prej ali poznej v sobi in videl ali imel v rokah pismo. Tudi ne da nikake izjave, kaj misli o onem.

Jože Godinaj, 13 let star, pastir pri Frančiču, pove, da ga je žena isti

večer, ko je prišel domov, pozdravila z besedami: »Ali se zdaj pride domov?« Frančič je šel v svojo sobo. Pištole ni videl nikdar.

Marjeta Godina se posluži dobrote, kojo daje zakon sorodnikom zatoženca.

Jože Krevs, 58 let star, bivši župan, je po naznalu vse potrebno ukrenil, da se usmrtena ne sme premakniti. Ta pravi, da je ležala z glavo na levo. Muk na obrazu ni bilo poznati. Pištole pozna kot isto, ki je ležala pri postelji usmrčene. Po njegovem mnenju je bila vsega prepipa kriva mati Frančiča. On je vedno imel svojo ženo za nezvesto, bal se je pa, da ga ne usmrtil. Na vprašanje predsednika, kdo je bil kriv umora, odgovor Krevs: »On, ali njegova mati, ali oba.«

Dr. Tavčar: »Kako si razlagate, da mati ali on in da bi morala biti sporazumljena? Ženske take so kanalije!« Krevs vzame besedo nazaj z motivacijo, da ni prav razumel.

Jožef Smuk, 61 let star, iz Selca, pripoveduje, da je Ano Frančič srečal pred njeno smrto okoli sv. Roka. Po potu mu je tožila križe in težave, koje ima z morem in tašco. Jezilo pa se je na tašco. Govoril sem tudi enkrat pozneje z njim zaradi stanovanja. Ona bila je pohlevna in mi obljbila, da dobim stanovanje v stari hiši; je le zopet tožila nad tašco. Po smrti Ane Frančič pa mi je stara Frančič rekla, da je vedela, da se bo kaj tacega zgodilo v sinovi hiši. Frančič vprašan, pravi, da je ženo ljubil in da sta zakonsko do sv. Jerneja živel.

Prebere se izjava Fran Mohorja iz leta 1899, sedaj bivajočega v Ameriki. Iz te izjave sploh ni nič razvidno. Čenča o nekem pismu v zidanici. Priča ne zna brati ne pisati. Istotako zmedeno pove neprisotni po svoji izjavi Jakob Pavlin s pristavkom, da on ni tam nobene patrone zažgal.

Janez Šelko, 39 let star, izjavi, da so delali pogodbo pri Pintariju, srečel je k njemu, imel priprta, a ne zakljenena vrata. Podpisali smo pogodbo ob 2. uru popoldne odšli smo domov. V zidanici je bila samo puška. On je ostal tam, mi pa smo šli k Taborskemu likofu.

Alojzija Kovacič, 25 let star, je služoval pri Frančiču. Po njent izjavi, da je delal pogodbo pri Pintariju, srečel je k njemu, imel priprta, a ne zakljenena vrata. Podpisali smo pogodbo ob 2

ležnim gostom in klerikalnim voditeljem priporočamo, naj nikar preveč ne brusijo svojih jezikov. Šusteršič je na shodu v Vipavi trobental: »Dr. Tavčar je dejal, da se bomo morali po nižno obnašati, jaz pa pravim, da se bodo morali liberalci ponižno obnašati; izzivati se ne bomo dali od nikogar.« — To je impertinentno izzivanje. Ljubljani naj bi se pač poskrili pred tistimi popi in njihovimi mežnarji in šnopsarji, ker se tem ljubi v napredni Ljubljani rogoviliti proti napredni stranki! Tudi dr. Lampetov »Domoljub« je že ubral iste strune in izziva tako-le: »Katoliški Slovenci! Prihitite v ogromnem številu v Ljubljano, kjer boste liberalcem povедali v zobe, da si ne daste jemati svojih političnih pravic, in ne skruniti svojih najdragocnejših svetinj.« Te naj dragocenije svetinje, ki jih liberalci oskrunjajo, so pač žegnani pijanci in svinjarji, politične pravice, ki jih jemljejo liberalci »katoliškim« Slovencem, pa so menda te, da v deželnem zboru odloča večina in ne manjšina. Lampe naj le gleda, da »katoliški« Slovenci, ko bodo pravili liberalcem svoje mnenje, ne dobe po zobeh, kar se tudi prav lahko zgodi. V kakih sanjah se ziblejo klerikalci, se vidi iz tega, da vevški šnopsarji, ti glavni klerikalni bojevniki, že sedaj govorite: »12. oktobra bomo v Ljubljani paršacun spraznili in ljubljanski krščanski socialisti meketajo, da bo 12. oktobra v Ljubljani tako, kakor je bilo zdaj v Zagrebu. No, naj le poskusijo, Ljubljaničani bomo to sodočno že naučili kozjih molitvic. Vladi ni treba biti v strahu. Ljubljanačani bodo že sami poskrbeli za red, in sicer če se zgodi le najmanja nesramnost, tako korenito, da bo klerikalce za vselej minila volja, hoditi v Ljubljano izzivat.

Uravnava Mirne. Ko so se začele klerikalcem tresti hlačice zaradi uravnave Mirne, so na najperfidnejši način poskusili zasukati vso stvar tako, da bi padla krivda na deželne in državne inženerje. Storili so to s člankom, »Uravnava Mirne v nevarnosti — po krivdi deželnih in državnih inženerjev«. Ta članek je izšel v lažnjivem in umazanem »Slovencu« dne 30. avgusta. V tem članku se dolži inženjerje vseh mogočih in nemogočih grehov. Sedaj pa je bila na licu mesta komisija strokovnjakov in ta komisija je dognala, da je škofov organ zopet jedenkrat prav nesramno lagal. Referent poljedelskega ministra vladni svetnik Markus in nadinžener Böltz, ki že 22 let nepretrgoma dela v tej stroki in je, kakor Markus, priznan kot odličen strokovnjak, sta po natančni preiskavi spoznala, da se je delalo s skrajno štedljivostjo in samo to, kar je bilo neobhodno potrebno. »Slovenec« je torej zopet jedenkrat ožigovan kot lažnjivec. Radovedni smo, če bo sedaj dal krivično napadenim inženerjem zasušeno zadoščenje.

Najnovnejša ljubljanska nadloga. Pred nekaj leti so prišle iz Nemčije neke frančiškanke in se naselile v Ljubljani, češ, da bodo brezplačno stregle bolnikom. No, to je bila samo pretveza, da so se te ženske smelete tod naseliti. Komaj so se nekoliko udomačile, so že začele ljubljansko prebivalstvo prav izdatno in vstrajno nadlegovati. Najprej so napravile šolo za šivanje. Pravijo sicer, da poučujejo brezplačno, pa to ni resnica. Učenke morajo za pouk plačati in ker se seveda vsi izdelki spravlajo v denar, imajo frančiškanke lep dobiček in delajo veliko škodo šiviljam in prodajalcem, torej davko-plačevalcem. Pa s tem še niso zadovoljne. Frančiškanke so organizirale prav sistematično »fehtanje« in sicer pošiljajo otroke in šolarice po hišah in prodajalnah beračit. Po prodajalnah prosjačijo za moko, riž, sladkor, kavo itd., po hišah pa za denar. Otroci dobe posebne knjižice s štampilijo »Arme Franciskanerinnen«. Ker so Ljubljaničani dobrošeni in radodarni, nese to »fehtanje« frančiškanam obilo dobička. Vrh tega izdelujejo srčke, škapulirje in take reči ter jih prodajajo. Tudi ta kupčija gre dobro, zlasti so posli in tobakarice dobre odjemalke. Komtesa Auersperg uči vrh tega delavke tobakačne tovarne — nemški in tobakarice

zlagajo pridno za srčke in podobice. Ni čuda, da se v takih razmerah frančiškanke dobro počutijo in da kar cepetajo, kadar pride veliki lahkoživec pater Klement v klošter ali pa vse častivredni pater Hugolin. Ljudem se pa že zdi, da je to organizirano beračenje prava nadloga. Pritožbe se množe in splošna sodba je: če frančiškanke nimajo kapitala, da bi živele, naj gredo služit. Pred kratkom so se frančiškanke preselile v prej Samasovo (Gregovo) hišo v frančiškanskih ulicah. Najprej so hotele same kupiti hišo, a ker vlada tega ni dovolila, je hišo kupil škof. Prepisan še ni nanjo, najbrž vsled tega ne, ker je kupino ostal dolžan. Če bodo frančiškanke še dlje časa tako vstrajno in sistematično beračile po Ljubljani, bodo kmalu zbrale denarja, da se kupuina plača. Ali pa je pametno, da pomore Ljubljana tujim ženskam kupiti si hišo, ko je vendar veliko potrebnih ljudi mej nami, zlasti vdov in sirot, ki bi zaslužile podpore, a trpe pomanjkanje. Celo v duhovniških krogih so nejevoljni na te frančiškanke in je zadnjih čas, da se počenjanju teh žensk posveti nekoliko več pozornosti kakor doslej.

Velik shod v Trstu. Za dan 14. septembra se pripravlja v Trstu impozantna manifestacija. Ta dan nastopijo mestni tržaški Slovenci za slovensko šolo v Trstu in za slovenske narodne pravice v tem mestu.

Sola v „Glasbeni Matici“. Naša glasbena šola stopi letos v 21. šolsko leto. V pisovanje učencev se bo vršilo v ponedeljek, torek in stredo 15., 16. in 17. septembra vselej dopoludne od 9—12. in popoludne od 3—5. ure v II. nadstropju društvene hiše v Vegovi ulicah št. 5. — Vpisovanje v šolski pevski zbor pa se bo vršilo v četrtek 18. septembra od 9—12. in od 3—5. ure istotam. — Redni pouk v vseh predmetih se prične v soboto, dne 20. septembra.

Slovenska Šolska Matica. V odborovi seji tega pedagoško književnega društva dne 4. t. m. so se vzeli na znanje poverjeniki, ki so se nastavili izza zadnje seje. Nova poverjeništva se osnujejo za Celje (mesto), Novo mesto, II. drž. gimnazijo in realko v Ljubljani. — Za l. 1902. dobe društveniki troje knjig: 1) Pedagoški Letopis, obsegajoč poročila o posameznih učnih predmetih, pedagošnansvene razprave, poročilo o društvenem delovanju in imenik članov; 2) Učne slike, t. j. po formalnih učnih stopnjah prirejene obravnave vseh beril, nahajajočih se v sedanjih Abecednikih in v Začetnici; 3) Realne knjižnice II. snopič: nadaljevanje Aphiove zgodovinske učne snovi za ljudske šole. — Določil sē je tem knjigam obseg; izbrala so se izmed ponudnikov najcenejše tiskarne, ki prevzemo delo. Ker so rokopiši že večinoma pripravljeni, se začno knjige prav v kratkem tiskati, tako da jih dobe člani še pred Božičem. — Matica namerava izdati tudi kratke realne knjižice za učence najvišjih razredov. — Dalje izda in založi navodilo k Črnivčevi I. računici v obsegu 5 tiskanih pol. Cena iztisu je 1-20 K. Knjižica se že tiska in jo bode v nekaj dneh dobiti pri odboru in pri ljubljanskih knjigotržcih (tudi pri J. Bahovcu, trgovcu s papirjem). Poštino je posebej plačati. — Sklenilo se je, da priredi Matica tudi letos pedagoška in znanstvena predavanja v Gorici (g. prof. Bežek) in v Ljubljani (o Božiču g. ravnatelj H. Schreiner o formularnih učnih stopnjah). — Društvo stopi v dogovor s »Hrvatskim pedag. književnim sborom« zaradi vzajemnega dobivanja knjig, ki jih izdajata društvi. Konečni sklep se prepusti občnemu zboru. — Slednji se obrača odbor še enkrat po vseh, ki nameravajo pristopiti k društvu, naj se podvizejo z letnino 4 K, da more odbor še v pravem času deločiti število iztisov posameznim knjigam. Ker še veliko poverjenikov ni vposlalo nabrengata denarja, oziroma zglasila svojih članov, se prosijo, da to takoj store. Priponni se, da se je v okrajih, ki so že zglašeni, število članov v primeri z lanskim letom dokaj pomnožilo.

ODBOR

Poročil se je danes g. dr. Frid. Lukanc, deželnovladni koncipist, z gsp. Vido pl. Bleiweisovo, hčerko g. primarija in podžupana dr. Karola viteza Bleiweisa-Trstenškega. Čestitamo!

Rimska cesta št. 19 — filialka mestne klavnice? Piše se nam: Do danes poznali smo jedino le mestno

klavnico, katero je mestna občina zgradila in od katere vemo, da — zgrajena po najnovejših vzorcih — povsem zadostuje. Ali motimo se! V omenjeni hiši na Rimske cesti stanuje prodajatelj, onega vsem ljudem neobhodno potrebnega orodja, za katero naš priprosti kmet pač še danes ne najde pravega razuma ter rajše vedno še pri miru pusti te nepotrebljive »canštoharje«. — Gospod W. pa ni samo »lesotrezec« ampak ima tudi majhen zverinjak. Gospod W. ni hebrejec, to se vidi že iz tega, da ljubi ravno ono žival čez vse katere meso vživati je izvoljenemu ljudstvu prepovedano in katera žival je pri nas simbol idealne — čistosti. — In kako je ljubil gospod W. to svojo nežno živalico! Da bi ne prišla v dotiko z drugim vsakdanjim živalstvom te zemlje ali pa spoznala celo napake in surovosti današnjega človeštva, odmaknil jo je gosp. W. vsej nevarnosti ter ji v največji vročini meseca avgusta blagohotno odstopil svoje podstrešje. Tu je imela lična živalica pravo paradiško živiljenje, in veselje je bilo videti, kako neutrudljivo je skrbel gosp. W. za telesni blagor svojega dragocenega jetnika. Dobro, prav dobro se je godilo tej živalici, o kateri nam je znano, da je bila njena pramati najboljša prijateljica in najzvestejša tovarišica sv. Antona ter ga tudi v puščavi ni zapustila.

Radostnega srca opazoval je gospod W. kako krasno se razvija nežna živalica in kako raste in raste. Nekega lepega dne stoji gospod W. pred prav dobro rejenim — prascem. A tu ni še pesmi konec. — Ne samo za telesni blagor svojega ljubljanca je skrbel gospod W.; tudi tega ni dopustil, da bi se doma pod lastno, — pardon pod hišnega gospodarja streho rejenega prasca izročilo krvolčnim neusmiljenim ljubljanskim mesarjem. Sam je vzel gosp. W. strašni meč v roke in sam je končal, če tudi tužnim srcem, svojega četveronogega prijatelja svinjsko živiljenje. — Da pa to v Ljubljani ravno vsakdanja navada ni, da se živali v podstrešji cele tedne redé in potem pa še koljejo, da se ne sme drob od živalj puščati na kraju, kjer se kolje in da to zrak bližine grozno okuži, to gosp. W. gotovo ni znano. Kake nasledke v higieničnem oziru ima tako samostojno postopanje, to seveda ne briga niti go spodu W. niti njegovega prasca ne! — Mi pa vprašamo tem potom najljudejši, je li to hišnemu gospodarju, gospodu P. Peterci znano, da se pod njegovo streho svinje koljejo, ali je on samo prve dni vsacega kvartala, kendar stanarino pobira, hišni gospodar, druge čase naj se pa godi pod njegovo streho, karkoli se hoče?!

Sprava v Kropi. Pred nekaj časom je nastalo v Kropi veliko nasprotje med žebljarsko zadrugo in drugimi izdelovalci žebljev. Interesenti so se obrnili na trgovsko in obrtno zbornico, naj bi v tej zadevi posredovala. Te dni je bil predsednik trgovske in obrtne zbornice gosp. Lenarčič v spremstvu zborničnega pristava g. dr. Windischerja v Kropi in je posredoval v tej zadevi. Z veseljem poročamo, da je imelo posredovanje poln uspeh. Nasprotja so poravnana in ustanovi se v Kropi skupna žebljarska organizacija. To je uspeh, ki ga je z radostjo pozdraviti, ker je s tem zagotovljeno složno gospodarsko delo.

Poročil se bode jutri gosp. Fr. Kulovic, tovarniški uradnik v Vevčah, z gospicijo Kavčičev, hčerko gosp. nadučitelja Kavčiča v D. M. v Polji. Čestitamo!

Gledališka predstava bo v nedeljo, 7. t. m., v Cerknici. Čisti prebitek je namenjen pogorelcem v Martinjaku. Sodelovali bodo člani slovenske drame iz Ljubljane. Preplačila se bodo hvaležno sprejemala. Predstava se vrši v prostorij g. Schiave v Cerknici. Nadejati se je obile udeležbe.

Izemno stanje v Zagrebu. Gledališče in orfej v Zagrebu sta zaprta, kar prizadene obema podjetjema in igralcem mnogo škode. Srbski igralci so večinoma pobegnili. Baje zahtevajo posestniki lož, da mora ravnateljstvo vse odpustiti. Več srbskih igralcev je tudi na Kranjskem, g. režiser Milan in gdč. Bandobrantska sta v Ljubljani. Igralca ljubimca Markovića so aretirali pri izkušnji, ker je dejal baje Hrvatom: »Kaj hočete nam? Pojdite rajši proti Madjarom in mi Srbi Vam pomagamo!« Shod jugoslovenskih odvetnikov se je preložil. Promet tramvaja se je ob 6. zvečer ustavil. Število aretiranec znaša okoli 150. Ker je zavladal mir, se je vojaštvo in orožništvo zopet umaknilo ter patrulira le policija.

Hiša za ubožce na Bledu.

Blejska občina je ustanovila in otvorila hišo za ubožce. To ji je bilo omogočeno vsled blagodušnih daril v skupnem znesku 2550 K., katero sveto so zložili ravnatelj industrijske družbe gosp. Karol Luckmann, grajčak g. Muhr, grajčak g. baron Schwiegel, grajčak knez Ernest Windischgraetz, ruski državni svetnik g. Fišer in posestniki vil gosp. Gustav pl. Pongratz, gospa Matilda de Apatia pl. Georgiewitz in g. Ivan Weitzer.

Gasilnemu društvu v Kropi je daroval gospod Jurij Megušar veletržec v Kropi 200 K.

Kmetijska podružnica Krška je sklenila prirediti dne 12 in 13. oktobra t. l. v šolskih prostorih razstavo o grozdja in sadja ter poskušališče domačih vin. Razstava bode kazala napredek tega okraja v vinarstvu in sadjarstvu, in bode za interesente zelo poučna.

Vremensko opazovališče na Kredarici (2515 m). Poročilo za mesec julij: Srednji zračni tlak 557 mm, najvišji 7. julija 561 mm, najnižji 11. julija 550 mm. Srednja toplina 7° C, najvišja 27. julija 204° C, najnižja 12. julija 16° C. Srednja relativna vлага 88%. Padavine bilo je v 15 dneh 1637 mm. Dvakrat je snežilo, desetkrat nastopila je mebla, štirikrat je razsajal vihar, neviht pa ni bilo. Prevlačovali so severno-zapadni vetrovi. Radi megle in dežja je bilo le 12 dni ugodnih za turistiko.

Župnik izginil. Iz Polzele se nam piše: Tukajšno prebivalstvo pogreša že več tednov svojega župnika. Kam je šel, kje je, od kod bode prilezel, tega nobena živa duša tukaj na Polzeli ne ve povedati. Samo hudobni jeziki govorijo, da je šel tisti »ričet« jest, katerega stan in njegova, debela kuhanica skuhalo za tukajšnjega gosp. učitelja P. Kunšića, kateri pa ta ričet ni hotel požirati, ker je preveč po talarju smrdel.

Porotne obravnave. Prihodnji torek prične se pri tukajšnjem dežel. sodišču tretja letošnja porotna sesija, ki pa bode izredno kratka. Trajala bo le štiri dni. V obravnavo pridejo naslednji kazenski slučaji in sicer dne 9. septembra: opekarji delavec Ivan Logar iz Zgornje Bele, hudodelstvo uboja; posestnikova hči Neža Primozič iz Podjela, hudodelstvo umora lastnega otroka; čevljarski pomočnik Ivan Črnočar iz Žirov, hudodelstvo tativne. Dne 10. septembra: vinski trgovec Anton Bosiac iz Sorsole v Istri, hudodelstvo goljušje. Dne 11. septembra: Urednik Karol Linhart iz Trsta zaradi razdaljenja časti; urednika »Slovenca« dr. Evgen Lampé in Ivan Rakovec tudi zaradi razdaljenja časti. Dne 12. septembra: Zidar Fran Blaznik iz Hrušice pri Kranjski gori, hudodelstvo uboja; delavec Ivan Pirš, zaradi hudodelstva tativne. — Ker dvorana za porotne obravnave v novi justični palači še ni dovršena, vršile se bodo obravnave še v sodnem poslopju v Hrenovih ulicah.

Afera Wallburg. Skoro leto dni je tega, kar je afera Wallburg vzbudila občeno senzacijo po vse Evropi. Ta afera se bliža sedaj svojemu koncu. Kakor znano, je bil vanjo zapleten tudi neki Makso Staudinger, ki je obdolžen, da je ponaredil poročni list, s katerim so Wallburgi hoteli dokazati, da je bila njih mati pravilno poročena z nadvojvodo Ernestom. Staudinger je že kaciš deset mesecev v preiskovalnem zaporu. Sedaj pride končno vendar do obravnave, a ta se ne bo vršila pred porotniki, kakor se je doslej domnevalo, nego pred običajnim senatom dež. sodišča. Staudinger je obtožen radi goljušje. Obravnava bo dne 19. t. m., a vršila se bo najbrž tajno.

C. kr. glavni davčni urad v Ljubljani se, izvzemši oddelek za mesto Ljubljano, preseli tekom prihodnjih dni v novo justično palačo, ter bo od 11. septembra t. l. v isti — Cigaletove ulice — v pritličju na levo urađoval.

Dalje v prilogi.

Slovensko gledališče. Režiserja gg. Dobrovolný in Verovšek vodita vsak dan redne izkušnje dramskega objeta. Do početka sezone, ki se otvori dne 27. t. m., se pripravijo 4 drame. Novi ljubimci g. Hašler iz Brna in gd. Kreisova, nova naivka iz Prage, sta se naučila že toliko slovenčine, da nastopita že pri prvih predstavah v velikih vlogah. Operni kapelnik g. Beníšek študira s tenorjem gg. Hajkom in Turzanskim nove opere. Garderoba se je med počitnicami pomnožila, in gospod Waldstein je naslikal več novih dekoracij.

Hrvatska deželna vlada je posodila slovenskemu gledališču popolen glasbeni material Sr. Albinijeve opere »Maričon«, ki bo prva opera noviteta v sezoni 1902/3.

Umetniška razstava se otvori v veliki dvorani »Narodnega doma« dne 20. t. m. Doslej so poslali svoja dela gg. M. Jama, R. Jakopič, Iv. Grohar, M. Strnec, gd. Iv. Kobilca, P. Žmittek, Iv. Vavpotič in C. Mis.

Stalne štatište išče dramatično društvo. Odrasli, ki žele proti plačilu štatišti, naj se zglasé pri tajništvu ali pri režiserjih v gledališki pisarni.

Samomor. Med transportom 97. polka iz Pulja v Trst ustrelil se je na parniku infanterist Iskra iz Voloske. O vzroku samomora krožijo različne vesti. Najbrže je bil strah pred hudo kaznijo, ker je nekaj zagrešil, tiral nesrečneža v smrt.

Poneverjenje. Sobni slikar Alojzij Pokorn iz Škofje Loke poneveril je svojemu mojstru Francetu Brajerju v Bohinjski Bistrici 70 krov in z njimi pobegnil v Ljubljano. Policia ga je danes zjutraj tukaj prijela in dala pod ključ. Nekaj poneverjenega denarja je imel aretovanec skritega v škornjih.

Pri balincanju so se stepili včeraj popoldne na Tržaški cesti trije balinarji. Jeden balinar ni hotel plačati kronice, ki jo je bil zaigral, nato je nastal prepir in pretep. Držali so se drug drugega za vrat in se vlačili po tleh in upili, da se je nabralo vse dolno občinstva. Šele policaj jih je spravil načaren.

Kaznjene ušel. Včeraj je bil pri deželnem sodišču neki Jožef Breznik iz Brda obsojen zaradi tativne na leto dni zapora. Kazen mu ni bila po volji in izjavil je še pred sodniki, da je ne sprejme. Ko ga je potem jetniški paznik peljal čez dvorišče nazaj v ječo, opazil je, da so vrata na dvorišče odprta in je pazniku zbežal in ušel.

V hiralnici na Radeckega cesti so danes zjutraj pazniki pretepavali nekega umobolnega človeka. Mož, ki je to videl, je paznike posvaril in na to so odnehal.

Nepreviden voznik. Hlapec Anton Germovšek je na Marije Terezije cesti vozil tako neprevidno, da je ubil okno na izložbeni omarici fotografa Rovška.

Cigani v Ameriko. Včeraj se je odpeljalo od tukaj osem ciganov v Ameriko. Morda sledijo še drugi cigani temu izgledu in tako bode cigansko vprašanje rešeno.

Kolo razletelo se danes popoldne v Špitalskih ulicah na neki kočiji, v kateri sta sedeli dve dami.

Sadje kradli so danes ponoči na dr. Eislovem vrtu v Strelških ulicah. Policia je zaprla osem fantov, ki so se tativne udeležili.

Razpisane ustanove. Za leto 1902. se razpisuje od umrlega barona Karola Wurzbach-a napravljene cesarice Elizabete ustanove za invalide, in sicer: a) tri ustanove po 120 K za Ljubljane, b) tri ustanove po 60 K za rojake iz Kamnika, Jarš, iz Homca in c) tri ustanove po 60 K za rojake iz Ventarjevca v občini Šmartinski pri Litiji. Te ustanove oddaja gospod baron Alfonz Wurzbach, in sicer one za Ljubljane po nasvetu kranjskega deželnega odbora; ustanove za Kamničane, Jaršane in Homčane po nasvetu županstva v Kamniku ter ustanove za Ventarjevčane po nasvetu županstva Šmartinske občine. Pravico do teh ustanov imajo v prvi vrsti ubožni vojaški invalidi iz imenovanih krajev od stražmojstra ali narednika nizdol, ki so lepega vedenja in vsled v vojni dobljenih ran nezmožni, da bi se sami mogli preživiti. Ako bi se za omenjene ustanove ne zglasilo zadostno število vojaških invalidov z opisa-

nimi lastnostmi, tedaj imajo pravico do njih tudi drugi reveži spodobnega vedenja iz imenovanih krajev, ki se radi bolehvosti in starosti ne morejo sami preživiti. V obeh slučajih je dokazati s posebnimi občinskimi, po c. kr. političnem oblastvu potrjenimi spričali neomadeževanost prisilcev. Dotične prošnje vlože naj prisilci iz Ljubljane pri ljubljanskem mestnem magistratu, drugi prošnjenki pa vsak pri županstvu svoje občine do 15. oktobra 1902.

Najnovejše vesti. Perica in novorojene. Predvčerajšnjim je porodila perica M. Šmidkova v Žirkovu nezakonsko dete ter ga vrgla v stranišče. Ljudje so sicer otroka našli, a že mrtvega in od podgan ogladanega. Zverinska mati je že pod klučem. — Ženo sem ubil, tako je upil po praskih ulicah delavec Eberle. V jezi jo je mahnil z lopato, a ženska je kmalu zopet oživel. — Vojake je trpinčil poročnik domobranskega polka št. 14 na Dunaju, zato bo 5 nedelj zaprt. — Blaznik v dvornem gradu. Včeraj popolnoma je prišel čedno oblečen mož v dvorni grad na Dunaju ter rekel, da mora takoj govoriti s cesarjem o važnih zadevah. Po govorjenju so spoznali, da je Jurij Althammer — blaznik ter so ga odpeljali v blaznico. — Dvanajstletna kandidatinja samomora. Ida Martenova v Rossbachu je izpila jesihovo kislino ter se ž njo nameravala usmrtili. A je težko notranje poškodovanja. Kradla je doma stari materi denar za sladkor ter je bila radi tega karana — to je vzrok samomora. — Eksplozija v tovarni. V Brnu se je v tovarni tvrdke Lindner & Merkt vnel bencin ter raznesel hišno streho. Raynatej tovarne Kassler, strojevodja in neki delavec lehko, neki mojster pa težko ranjen. — Kuga. Iz Port-Saida se naznana, da se je ondi predvčerajšnjim pokazal slučaj kuge. — Björnson, norški pesnik, se je izrekel za pangermanizem to je za združitev Nemcev, Angležev, Švedov, Norov — v svrhu obrambe svetovnega miru. — Odlikovanje. V Marijinih Varih so si pravoslavni zgradili cerkev. Predsednik za zgradbo cerkve, dr. pl. Kalinčuković je srbski kralj poslal red sv. Sabe. — Lastovice so deloma že proč, deloma se pripravljajo na selitev. Iz tega možno soditi, da nas bo letošnja zima obiskala precej zgodaj. Lastovice pa vsled hladnega poletja tudi niso imeli zase pri nas dovolj mrčesa. — Slovita tragedija Fanny Janoušková, po rodu Čehinja, 72 let stara, živi v revščini v Novem Yorku. Prej je razmetavala tisočake. Kot spomin boljših časov ima še dragoceno brošo, dar bavarskega kralja Ludovika, a od te se se noči ločiti nikdar. — Perski šah se je izrekel, da ljubi Francijo, dalje glasbo, zlasti »Fausta«, a najraje mehaniko in fiziko, v kojih je strokovnjak. — Medved je bil ustreljen na tatranski planini pri Zakopanem. Tudi baje znamenje bližke zime. — O bradi. Neki angleški opazovalci trdi, da se število bradatih mož zmanjšuje ter da se može večinoma brijejo. Ta moda je — amerikanska. — Čeh — profesorski konzervatorija. G. Karol Vejrych, ki je bil lansko leto v Ljubljani z Emanuelom Ondříčkem, je imenovan profesorjem carskega konzervatorija. — Grof se je delal v Oseku najbrž kak žid. Pravo ime mu je Beer, potem se je za 50 kr. pomagdaljil v Bogyofy, v Oseku se je predstavljal kot »dr. grof Bylandt-Rheidt« in te šalice so ga spravile v zapor. — Pohoten umor. V Stuppachu pri Gloggnitzu (Sp. Avstrijsko) so našli umorjeno 17 letno deklo Marijo Knollmüller. Sodna obdukcija je dognala, da je bila dekla pred umorom posiljena.

Kriminalnost katoliških in protestantovskih dežel. Različni časopisi prijavljajo celo vrsto člankov o katoliških in protestantovskih deželah statistične vsebine. Zanimiva je v njih zlasti razdelitev hudodelstev, ki odločno govori v prid protestantizmu. Navajamo nekatero številke, ki se nanašajo na hudodelstva napram osebam. Premišljeno (z detomori vred) se je zgodilo:

v katoliških deželah:	
na Francoskem	537
Španskem	811
Avstro-Ogrskem	1660
Italijanskem	1046

v protestantovskih deželah:

na Nemškem	444
Angleškem	136
Nizozemskem	49
Švedskem	65

umorov. Ako primerjamo te številke s prebivalstvom posameznih dežel, vidimo, da ima Italija s svojimi 31 milijoni prebivalcev skoraj dvakrat toliko morilcev kakor Francija, ki ima skoraj 39 mil. prebivalcev, dalje 135% umorov več kot Nemčija, ki šteje 56 mil. prebivalcev, 668% več umorov kot Anglija, ki ima 32 mil. prebivalcev. V Španiji pride 45 umorov na 1 mil. prebivalcev, v Angliji manj kakor 4 (natančno 3.16). Torej je v Španiji 1025% več umorov kot na Angleškem.

V zaporu umorjen. Iz Rima javljajo, da sta se sprila v Scafo pri Chiarij, pretekel nedeljo zvečer neki krošnjar in njegova žena. Ker sta postala preveč glasna, so prihiteli karabinieri in so ju zapli. Par muzikantov, ki so bili takrat

bližu, je spremilo krošnjarja do zapora; čakali so pred hišo in so slišali vpti krošnjarja: »Morilec, kaj sem ti storil, da me hočeš usmrtiti.« Naslednjega dne so izpustili krošnjarja in njegovo ženo, toda mož je bil po vsem životu ranjen in zatekel; šel je k zdravniku, ki je dejal, da bodo bolečine kmalu ponehale. No, ponehale so res, kajti krošnjar je v par urah umrl. Karabinieri so zapri.

*** Novi izbruh Mont Peléa.** Kakor javlja brzojavka iz Port Castries, kamor je došel jeden parnik iz Martinique, je bil v sredo zvečer zopet strašanski izbruh vulkana Mont Peléa. Več tisoč ljudij je zopet žrtva katastrofe. Prebivalstvo zapušča otok. Neka druga ladja javlja tudi zopetni izbruh Mont Soufrière na otoku St. Vincent.

*** Rudolf Virchow.** Včeraj popoldne je umrl v Berlunu profesor Rudolf Virchow, jeden največjih učenjakov sedanega časa in jeden najodličnejših vediteljev liberalizma v Nemčiji. Rojen je bil leta 1821. Z 22. letom je postal doktor medicine. Na medicinskim in naravoslovnem polju pridobil si je nevenljivih zaslug in s svojo celularno patologijo je postavil temelj pravi medicinski znanosti, patologični anatomiji in psihologiji. Velik je bil Virchow tudi kot politik, keremu celo njegovi nasprotniki niso mogli odreči priznanja. Njegovo politično prepričanje osredotočeno je v formuli »popolna in neomejena demokracija«. Temu načelu je ostal vedno zvest. Kadar se je šlo za branitev ljudskih pravic, je bil on mož odločne opozicije in energičen govornik.

*** 77leten morilec.** Iz Ogrskega Gradišča poročajo, da je napadel 77letni A. Zubalik svojega zeta, kmeta Solarika dne 3. junija t. l. v njegovih hiši, ko je spal. Obsekal mu je glavo s sekiro. Solarik pa je vendar še stekel, dasi je imel 10 velikih ran in je končno celo okreval. Seveda ostane pohabljen in glup. Tast ga je napadel, ker je bil zet baje pjanec. Res pa je, da sta si bila politična nasprotnika. Starec je dobil 10 let težke ječe.

*** Po 30 letih.** Tomaž Edizón pravi: Po 30 letih bomo vlačili vse breme z elektriciteto. Po 30 letih tudi ne bo več parnih lokomotiv, temveč lokomotive bo vlekli električni motor in mesto konj bodo vlačili vozove električnih avtomobilov. Le zrakoplov nima še doslej nikake obetajoče prihodnosti.

*** Število knjig.** Po vsem svetu izide vsako leto približno 70.000 novih knjig različne vsebine. Nemčija objavi vsako leto 23.000 novih knjig, Francoska 13.000, Italija 9500, Velika Britanija 1500. Razume se seveda, da je tu vsaka knjiga druge vsebine, kajti iztisov izide povsod mnogo več. — Neki londonski založnik je pripovedoval, da je sprejel nekaj leta od 315 rokopisov, ki so mu jih poslali pisatelji v pregled, samo 22. Zopet drugi pa jih je založil od 500 le 13.

*** Mednarodna ribarska razstava na Dunaju.** Danes je bila otvorena na Dunaju v Pratu mednarodna ribarska razstava, ki je baje v vsakem oziru jako zanimiva. Razstava je otvoril nadvojvoda Franc Ferdinand, prisotni so bili tudi zastopniki vseh narodov. Vsaka država ima svoj oddelek, poleg tega so se udeležili razstave tudi posamezniki. Zastopane so zlasti Avstrija, Rusija, Nemčija, Francoska, Norveška, Rumunija itd. Razstava je okusno okrašena z zastavami različnih pomorskih držav, z mrežami, dekoracijami iz ločka itd. Glavna razstavna dvorana šteje nad 400 akvarijev z najraznovrstnejšimi domačimi in eksotičnimi ribami. Poleg tega je poslala zlasti Norveška neštevilno prekajenih lososev in drugih rib. Na spodnjem delu dvorane pa je lepo naslikano pristanišče lovrenško. Avstrijski oddelek »Adrija«, ki se je šele pred mesecem odločil, da se udeleži razstave, ima ogromno število svežih rib, katere kuhanj Avstrijskega Loyda za mal denar takoj okusno pripravi. Navaditi hočejo namreč ljudstvo na morske ribe. »Adrija« ima tudi zbirko preparatov mnogoterih rib iz Evrope, Azije, severne Amerike ter različne slike; nekaj je posodil tudi dvorni muzej. Poleg tega ima razstava tudi veliko knjižnico, zbirko knjig, ki razpravlja ribarstvo. Razstava je z neštevilnimi električnimi žarnicami krasno razsvetljena ter je tudi za lajika zanimiva.

*** Preklicana smrtna ob-soba.** Francoski vojak Voisin je pogebnil od svojega polka ter se skrival pri svoji ljubici, materi in teti. V tistem času pa je bila umorjena neka gostilničarka. Dasi sta mati in teta vedeli, da je bil v noči umora Voisin doma, sta vendar prisegli, da ga nista videli. Bala sta se nameč kazni, ker sta skrivali vojaškega begunca. Voisin je bil torek obsojen na smrt. Vendar pa sta mati in teta še vedno molčali. Predsednik Loubet je vojaka pomilostil v dosmrtno ječo, kjer je bil Voisin že 8 let. Ker je hotel parkrat niti, so ga ukvali v verige. Nedavno pa je teta umrla in mati je izpovedala resnico. Voisin je bil nato izpuščen. Izkazalo se je, da je bil po krvidi mati in tete nedolžen obsojen na smrt in v ječo.

*** Da bi zadobil mir.** V mrtvačni knjigi cerkve sv. Tomaža v Lymingtonu na Angleškem je sledče zapisano: »Samuel Baldwin, prebivalce in sosed tega kraja, je umrl 13. maja l. 1733. Pokopan pa ni bil tu, marveč vrgli so njegovo truplo v prisotnosti mnogoštevilnega ljudstva brez ceremonij nad iglasto pečino v morje, kakor si je sam želel. Zgodilo se je pa to zato, ker ranjeni ni užival tu posebne zakonske sreče; njegova žena se je vedno prepričala, ž njim in mu je grozila, da ga ne bo pustila v miru niti v življenju, niti po smrti. Da bi ušel tež grožnji, je dal vreči svoje truplo v morje.«

*** Samomor markize v Monte Carlo.** Iz Monte Carla javljajo: 1. septembra je prišla tako lepa, mlada ter izvanredno elegantno blečena dama v spremstvu starejšega gospoda v igralnico. Dama je bila markiza De la Vesse, njen spremljevalec pa njen stric vikomt de Chateau Bidet. Oba sta igrala z veliko vremem »Trente et Quarante«. V kratkem času sta prigrala 46000 frankov in sta se odstranila. 2. t. m. je prišla markiza sama v igralnico in je začela iznova igrati. Stavila je vedno najvišjo svoto, ki je dovoljena pri igri »Trente et Quarante«, namreč 2000 frankov. In v par minutah je izgubila markizo ves svoj denar: 180.000 frankov. Iz strahu pred stricem se je odpeljala na kolodvor in od tam z vlakom v La Bedule, od koder je brzojavila stricu, da je zigrala svoj denar in se hoče zato usmrtiti. Skočila je res v morje.

*** Na avtomobilu na severni rtič.** Mladi francoski učenjak Pierre Berhault, sin bogatega pariškega industriale, je sklenil, da poskusiti priti na severni rtič, in sicer z avtomobilom. Do približno 82. stopinje je možno priti z ladijo, od tam pa je do severnega rtiča samo še 1000 kilometrov, katere hoče prevoziti Bernault z avtomobilom. Učenjak se je posvetoval glede tega z raznimi francoskimi tehniki, ki menjajo, da je ta načrt možno izvesti. Kot gorivo ne bo uporabljal samega bencina, temveč bencin, zmesen s spiritom.

*** Umor na odru.** V Szamos-Ujvaru dogodil se je te dni razburljiv slučaj v ondotnem gledališču. Naivka Julija Pakay imela je z ljubimcem Julijem Bartosem razmerje, katero je on v zadnjem času pretrgal. Ko je predvčerajšnem v neki ulogi imela Pakay vstreliti nezvestega ljubimca, naivka je igre krvavo resnico. Na odtokom odru je na nezvezne sprožila kroglo v poto. Ko so zastor hitro spustili, ustrelili pa je na žre mrtvega in potem zbežala v svoje stanovanje. Tam so jo našli s prerezanimi žilami, ležečo v krovu.

*** Strašen umor.** V Heiligenhausu ob Reni je popival nedavno posestnik Sassenhausen s svojim prijateljem v svoji hiši do pozne noči; nakrat sta se moža sprila in Sassenhausen je umoril prijatelja. Vlekel ga je potem v klet, razkosal mrtvo truplo, sežgal je glavo, roke in noge, druge dele telesa pa je zakopal na vrtu v zemljo. Sassenhausen je priznal svo

nikov. Pooblaščenec osrednjega društva, g. solicitator Christof, otvoril je zborovanje ob pol. 9. uri zvečer, srčno pozdravljajoč vse došle tovariše, na kar se je prešlo k prvi točki dnevnega reda. G. solicitator Pintar je predlagal, naj se voli per accelerationem predsednikom skupine g. Christof, kateremu gre v prvi vrsti zasluga, da se je sploh ta skupina v Ljubljani osnovala. G. Christof je odklonil z ozirom na to, da so mu ljubljanski gg. tovariši in sploh ljubljanske razmere še povsem ne znane, s hvalo predlagano volitev ter obenem navzoče naprosil, izvoliti si predsednikom tovariša g. Pintarja, kar se je sodelovalno zgodilo. Tajnikom izvoljen je bil g. solicitator Karlinger, blagajnikom gosp. solicitator Christof in namestnikom gosp. knjigovodja Tavčar. Ker se k drugi točki ni nikdo oglasil, zaključil je novoizvoljeni predsednik g. Pintar zborovanje z željo, naj bi ustanovljena II. skupina postala blagor in sreča vsem slovenskim odvetniškim in notarskim uradnikom. Po zborovanju slišale so se marsikater lepe napitnice, izmed katerih je omeniti ono g. Christofa novoizvoljenemu predsedniku in ona g. cand. iur. Jančigaja izvoljenemu odboru. V pozni urri razšli so se zborovalci v nadi, da bode tudi njihovemu stanu enkrat prisijala srečnejša zarja!

Slovensko zidarsko in teatarsko društvo priredi na praznik, dne 8. septembra t. l. veliko vrtno veselico v restavraciji g. V. Mraka »pri Novem svetu«, na Marije Terezije cesti. Začetek točno ob 3. uri popoludne. Veselica bude spojena z raznimi zabavami in mnogoštevnimi dobitki, kar je tudi razvidno iz lepkov in vabil. Pri veselicu sodeluje tukajšnja društvena godba. Podpisani odbor najjudneje vabi slavno občinstvo, prijatelje društva, kakor tudi vse svoje člane, da se te veselice mnogobrojno udeleže. — Za odbor Jakob Accetto, načelnik.

Ljubljansko kolesarsko društvo, »Ilirija« priredi v nedeljo dne 21. t. m. popoludne cestno dirko z Medvod do Kostanjevega vrta v Šiški, kjer bude po dirki tudi velika veselica. Druge podrobnosti priobčijo se pozneje.

Slovensko pevsko društvo, »Lipa« priredi dne 7. septembra zabavni večer v gostilni gosp. Poljšaka, Martinova cesta št. 32.

„Sokol“ v Šiški. Prvi (ustavnovni) obenj zbor »Sokola« v Šiški bo v nedeljo, dne 14. septembra v društveni te-lovadnici točno ob 11. uri dopoludne.

Učiteljsko društvo gornje-grajskega okraja zboruje dne 11. septembra t. l. v ljudski šoli v Gornjemgradu. Zborovanje se prične ob 10. uri dopoludne in se vrši po tem le vsporedno: 1.) Predsednikov pozdrav. 2.) Zadnji zapisnik. 3.) Predavanje. 4.) Poročilo o zborovanju »Zavezec v Trstu. 5.) Volitev delegatov za Lehrerbund. 6.) Razni nasveti in predlogi. Po zborovanji bude skupen banket na čast odhajajočemu tovarišu g. Antonu Žager v gostilniških prostorih g. Mikuža. — Stanovska zavest nas kliče, da se udeležimo tega zborovanja vsi tovariši in tovarišice brez izjeme. Somišljeniki in prijatelji so nam dobrodošli. Kedor se želi udeležiti banketa, se mora oglasiti po dopisnici do najkasneje 8. t. m. pri gosp. Fr. Kocbek, nadučitelju v Gornjem gradu.

Iv. Burdian, t. č. predsednik.

Književnost.

Novi Akordi. Zbornik za vokalno in instrumentalno glasbo. Urejuje dr. Gojmir Krek. Založništvo L. Schwesterner v Ljubljani. Vsebina druge številke: 1. Slika Rista Savina na posebnem listu s facsimilom in z rokopisnim začetkom pesmi: Mi vstajamo...! 2. Jos. Vedral: »Slovenska črničica« za klavir. 3. Risto Savin: »Skala v Savini« za en glas in klavir. 4. Hinko Družovič: »Fuga« za orglje. 5. Dr. Gojmir Krek: »Iz vseh grobov za en glas in klavir. 6. Dr. A. Schwab: »Zdaj sam le sem zahajam,« mešan zbor. 7. Emil Adamič: »Spominški liste za klavir. »Novi Akordi« izhaja 6krat letno. Cena 8 K za leto, 4 K 50 vin. za pol leta. Posamezne zvezki po 2 K. Prvi številki je bila priložena slika najstarejšega slovenskega skladatelja dr. B. Ipavca. Risto Savin je drugi najstarejši. Tudi posamezne slike, ki so v okras vsaki sobi, se dobre pri založništvu. »Nove Akorde« najtoplješe priporočamo!

Telefonska in brzjavna poročila.

Zagreb 6. septembra. Tudi danes vlada tu popoln red in mir. Čuje se, da so bile v Sisku velike demonstracije in da je bilo nekaj srbskih trgovin demoliranih, a gotovega se nič ne ve.

Budimpešta 6. septembra. V Sisku so bili v četrtek ponoči izgredi. Orožniki so streljali in ranili štiri osebe.

Rim 6. septembra. Naznanilo nekaterih tukajšnjih listov, da je papež nevarno bolan, je neresnično.

Rim 6. septembra. Včeraj se je v Imoli začel kongres italijanske socialnodemokratične stranke.

Pariz 6. septembra. Vojno sodišče v Nantesu je podpolkovnika Saint-Remy odsodilo na jeden dan ječe, ker s svojim oddelkom ni hotel asistirati uradni zatvoritvi neke samostanske šole. Sodišče se je postavilo na stalšče, da se Saint-Remy ni uprl vojaškemu ukazu nego le rezerviciji civilne oblasti v policijsko svrhu.

Berlin 6. septembra. Angleški generali Roberts, Brodrick, Kelkenny, French in Hamilton so na povabilo cesarja Viljema prišli sem, da se udeleže vojaških vaj. Za pondeljek so povabljeni na diné k cesarju. Pričakuje se, da izpregovori cesar pri ti priliki o razmerju med Nemčijo in Anglijo.

London 6. septembra. Botha, Dewet in Delarey so imeli s Chamberlainom dolgo posvetovanje zastran politične in administrativne uredbe bivših južnoafriških republik. Chamberlain je izjavil, da se vspeh tega posvetovanja obelodani.

Narodno gospodarstvo.

Organizacija zasebnih uradnikov. (Slovenskim odvetniškim in notarskim uradnikom ob ustanovitvi II. skupine društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani.)

(Konec)

Posredovanje med službodajalcem in uradnikom obsega oddaje in sprejema služb, kakor tudi ureditev posameznih službenih razmer in poravnjanje vsakoršnih differenc, seveda s sodelovanjem obeh strank. Glede oddaje službi morali tudi na to delovati, da naj bodojo od vsprejema v odvet. in not. pisarne principiellno izključeni penzionisti. Ti le dobivajo dostikrat po 2400 K. in še dosti več pokojnine, s katero se lahko živijo, pa z vstopom v naše pisarne marsikateremu bolj potrebnemu kruhu odjedajo.

2. Vzgoja in izobrazba članov našega stanu je pa tudi prav velikega pomena. So sebno odvetniškemu uradniku je sedaj potreba veliko več znanja in spremnosti kakor že pred petimi leti. Če odvetniški solicitator zna toliko, kakor sodni pisarniški uradnik, je le solicitator srednje kvalitete. Povsem kvalificirani solicitator mora se pa tudi uglobiti n. pr. v državni, zemljeknjični, pristojbinski zakonik i. t. d. — Pa tudi na to bi morali delovati, da se v vseh odvetniških in notarskih pisarnah interno uradovanje, zlasti manipulacije jednotno vrši. Če to doženemo, potem bodo pri menjavah služb izostale marsikaterje neprijetnosti in zmešnjave, ki nastanejo šefu ali uradniku ali pa večkrat obema. — Seveda bi se mogla ta izobrazba sistematično in vspešno vršiti le v večjih centralnih organizacijach, zunanjam članom pa bodo frenkventiranje zadevnih tečajev omogočeno s podporo iz ad hoc ustanovljenega ali pa kakuge drugega fonda naše organizacije.

Glede na predstoječa, naše splošne interese zadevajoča izvajanja nam pač ne more nihče očitati, da smo puntarji proti šefom, priznati se mora temveč, da želimo le na postavni poti naše cilje doseči in da naši cilji niso samo naša korist, ampak tudi korist naših šefov, katere smo dolžni podpirati v njihovem, ne v vseh slučajih lahkim in prijetnem položaju.

Pa ne prikrivajmo si, da smo slovenski odvetniški in notarski uradniki, če se tudi vse brez izjeme v organizacijo združimo, sami za-se preslabi za vspešno delovanje v celokupnem interesu našega stanu. Zato je na vsak način skupnega delovanja z vsemi drugimi enakimi organizacijami v Avstriji potreba.

II. Kar se pa tiče naših specifično slovenskih teženj, je jasno, da so iste pred vsem narodostnega značaja. Naša dolžnost je, da delujemo za vsestransko in neomejeno enakopravnost našega maternega jezika in sicer pri vseh uradih. Mi pa moramo to, kar v tem oziru sami izposlujemo, ali kar drugi izposlujejo, brezobjektno izvrševati; izjeme iz utilitetnih, oportunitetnih ali osebnih razlogov bi morale biti povsem izključene. Da pa moremo v tem pogledu vspešno delovati, je pred vsem potrebno temeljito priučenje našega materinega jezika; kar je v tem oziru po sklepku šolskega pouka nedostajalo, popolnimo s privatnim ukom!

Večinoma vse popisane težnje našega stanu obsega program delovanju »Društva slovenskih odvet. in notarskih uradnikov v Celju« oziroma »II. skupine tega društva v Ljubljani«, ustanovljene za Kranjsko, katero društvo pa ne more vspešno delovati, ako se ga ne oklenemo.

Slovenski odvetniški in notarski uradniki, oklenite se toraj društva, ki se je ustanovilo le v blagor vaš in v blagor vaše družine!

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 5. septembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.85
Skupni državni dolg v srebru	101.75
Avtirska zlata renta	121.50
Avtirska kronska renta 4%	100.25
Ogrska zlata renta 4%	121.05
Ogrska kronska renta 4%	98.15
Avtro-ogrške bančne delnice	158.86
Kiaditne delnice	690.75
London vista	239.62
Nemški državni bankovci za 100 mark	117—
20 mark	23.41
20 frankov	19.06
Italijanski bankovci	94.60
C. kr. cekini	11.28

Žitne cene v Budimpešti

dne 6. septembra 1902.

Terulin.		
Pšenica za oktober	za 50 kg	K 6.63
Rž	50 "	5.98
Koruza	50 "	5.40
Öves	50 "	5.46
Efektiv.		
Vzdržano.		

Darila.

Upravnemu našega lista je poslal:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. Viktor Grabenčan z Vrhniko 2 kroni, »ker je v družbi pri koncertu močno razčalil gospo Juliju Albertovo. Punctum. — Živel!«

Za pogorelc v Martinjaku došli so podpisano županstvu še sledeči darovi: Amalija Širočec 20 K, Leopold Meden iz Starega trga 5 K, Ivan Žnidarič iz Matenjevasi 5 K, Josip Žirovnik iz Gorjic 2 K, Franc Sterle iz Zagorja 5 K, Karol Holcer iz Ljubljane 30 K, Alojzij Žnidarič iz Loža 4 K, S. Rutar, c. kr. profesor iz Ljubljane 10 K, Jurij Auer iz Ljubljane 4 K, Oroslav Dolenc iz Ljubljane 10 K, Ivan Resman iz Ljubljane 4 K, L. Fürsiger iz Radovljice 5 K, Kuffner tovarna Lundenburg 25 K, E. F. iz Sodražice 10 K, Alojzij Zajec iz Spod. Šiške 10 K, Dr. Ivan Premrov iz Litije 800 K, Josip Premrov iz Reke 500 K, Ivan Šuster, potovalec iz Trsta 20 K, Viktor Meden iz Moria na Tirolskem 10 K, Josip Novak iz Lukovice 10 K. Nabrali in dopolnili so več vreč oblike gg. Fr. Majdič iz Logatca, A. Domicelj z Rakca in Fr. Werli iz Cerknica.

V imenu pogorelcov se za velikodušne milodare srčno zahvaljuje županstvo Cirknica.

Avtirska specijaliteta. Na želodcu bolehaločim ljudem priporočati je porabo pristnega »Moll-ovega Seidlitz-praska«, ki je preskušeno domače zdravilo in vpliva na želodce kreplino ter pospešilno na prebavljenje in sicer z rastločim uspehom. Skatilica 2 K. Po poštem povzetji razposilja to zdravilo vsak dan lekarom A. MOLL, c. kr. dvorni zagalatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarjah na deželi zahtevati je izrecno MOLL-ove preparat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom.

5 (12-12)

Prav domače zdravillo, katero že že rad 40 let hrani za vsak slučaj v nekaterih rodinah, je »Prasko domače mazilo« iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zagalatelja v Pragi. To mazilo se rabi z jako dobrim vspehom, da se rana z obližem pokrije, kadar se je kdo nevarno ranil, rabi se pa tudi, da se prepreči nevaren prisad, tako da se rana po hladilnem, bolečino zmanjšuje z vplivu mazila hitreje zaceli. »Prasko domače mazilo« iz lekarne B. Fragnerja v Pragi se dobiva tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat!

* **Lekarnarja Juliija Schaumanna sol za želodec** je pridobila tekom več kakor 20 let najboljši glas kot dietetično sredstvo in v sledi tega je našla tudi vsespolno razširjenje. Vpliva točno in zanesljivo pri različnih nerenočnih prebavljanjih, pri želodčnih nadlogah, kadar se napravljajo (v želodcu) kisline, pri riganju itd., tako da se v obči smatra kot staro izpravljano domače zdravilo. Da tako izbrano vpliva, zato se ima zahvaliti racionalnemu skladu, in nebrojna priznanja dokazujejo, kako priljubljenost si je pridobila Schaumannova sol za želodec.

Cacao-sladna kava. Znano je gotovo vsem, kako razširjena je dandanes med ljudstvom zrnasta kava kot redilino sredstvo. Istotako so znani njeni, na živce škodljivo vplivajoči učinki; radi tega se je morajo trčeti in bolni ljudje ogibati in skrbni starisci je ne dajo otrokom. Zato so si ljudje prizadevali, da poščijo kako nadomestilo zanj, ki bi bilo škodovalo organizmu slabotnih ljudi ali otrok. Dolgo se je zmanj iskal. Pred kratkim pa je bila v bližini Brna (v Husovicah) ustanovljena tovarna, koji se je posrečilo po dolgih poskusih, da je izgotovila iz hanačkega sladu s primesjo redilnih in aromatičnih cačavov, zrn primeren pridelek, ki ima izborne lastnosti: tisti ima, kolikor smo se prepričali, prijeten, močan okus kakor zrnasta kava, in se iz njega napravi zdrava in cena pijača, ki je bila od izpravičanih avtoritetov povohljena in kot nedosegljiva priznana. Ta izvrsten pridelek, ki se pod imenom cacao-sladna kava prodaja v vsaki boljši špecerijski trgovini, moramo, kar se nas tiče, vsaki gospodinji na poskušno kar najtopleje priporočiti.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljše pr

Zahvala.

Ker se nam ni mogoče vsakemu osebno zahvaliti za srčno sočutje med bolezni, kakor tudi za častno spremstvo k zadnjemu počitku sedaj v Bogu počivajočega, nepozabnega, dobrega brata, strička in svaka, gospoda

Alojzija Kremžar-ja

magistratnega svetnika dunajskega mesta in lastnika velike zlate Salvatorjeve kolajne izrekamo tem potom vsem ljubim sorodnikom, prijetljem in znancem za krasne vence, preč duhovščini, kakor tudi čast. sestram sv. Vincencija Pavlanskega za ljubezni in požrtvovalno postrežbo med dolgo boleznijo našo najprisrčnejšo za-

Ljubljana, dne 3. septembra 1902.

(2157) Žalujoči ostali.

MATTOX GIESSHÜBLER

nove
alkoholna kislina
najboljša namzna in okrepujoča pijača
preskušena pri kašlu, vratnih boleznih,
želodčnem kataru ter pri katarih v sapilih.

V Ljubljani se dobiva pri Mihaelu Kastnerju in Petru Lassniku in v vseh lekarnah, večjih špererijah, vinskih in delikatesnih trgovinah. (30-7)

Išče se stanovanje v Spod. Šiški
obstoječe iz dveh sob, kuhinje, kleti, dravnice in nekoliko vrta. Najbolje, da bi se nahajalo pri državni cesti. (2110-2)
Ponudbe na upravnštvo »Slov. Nar.«

Več dijakov

se sprejme na hrano in stanovanje pod prav ugodnimi pogoji v Florijanski ulici štev. 24. — Natančneje se pozive istotam v pritličju (dvorišče). (2127-1)

Učenec

za trgovino z mešanim blagom, star 12 do 14 let, s primerno izobrazbo in ako je mogoče tudi nekoliko znanja nemškega jezika se takoj sprejme. Natančnejši pogoji se poizvede pri **Dragotinu Klauderu**, Bohinjska Bistrica (Gorenjsko).

Katera gospodična

pri pošti v ali blizu Ljubljane bi **hotela menjati službo** s poštno in brzjavno upraviteljico na Zgornjem Štajerskem. Plače 36 kron in vse prosto. (2162-1)

Naslov pri upravnštvo Slov. Naroda.

Stavbotehnik

absolv. graške obrtne šole, z večletno stavbno in pisarniško prakso, samostojen v izdelovanju načrtov, proračunov itd., izvrsten matematik, trezen značaj, stavbodaj, več nemščine in slovenščine se priporoča p. n. mojstrom, podvzetnikom in stavbnim uradom. Blagovljivi dopisi pod naslovom: M. L. 1902, postlagernd, Voitsberg Steiermark.

100 let stará gostilna

gostilna

z lepimi sobami, krasno dvorano ter lepim senčnim vrtom s kegljičem, velikim vrtom za sočivje in gospodarskim poslopjem v Mokronogu se odda v najem. Tudi polje kot sadni vrt se odda, vse je poleg poslopja.

Več pove Franc Penca v Mokronogu in Rudolf Pleteršek na Češnjici. (2129-1)

Iščem

v mestu ali v bližnji okolici kolnico, oziroma škedenj za shranjenje štelaz in lokalnega pohištva za takoj do 1. jan. 1903.

Ponudbe na Bernatoviča v Ljubljani. (2156-1)

Karol Seunig, trgovac

Franciška Seunig rojena Vidali poročena.

Ljubljana, dné 6. septembra 1902.

(2159)

	Glavni dobitek:
Promese k Palfy srečkam	à K 12½ K 84.000
Žrebanje due 1. oktobra 1902. Promese k Tiskim srečkam	à K 6½ K 180.000

(2163) se dobé pri „Ljubljanski kreditni banki“.

Hiša v Ljubljani
na Karlovski cesti št. 13,
v kateri so nahaja izkuha, **se proda** iz
proste roke.
Več se izve istotam. (2017-3)

Državno preizkušena
učiteljica
angleškega in francoskega jezika
ki je bila več let v Londonu in
Parizu, poučuje v teh jezikih.

Zglasiti se je od dne 15. septembra pri gdž.

Olgia Nadenczek (2034-1)
Mestni trg štev. 23, I, nadstropje.

Gostina „pri Sitarju“
(Perlesov marof).

V nedeljo, 7. avgusta t. I.
plesna veselica.

Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost.
Za obilen obisk se priporoča
z vsem spoštovanjem
gostilničarica.

Firm. 88.2. Eintragung einer Einzelfirma.

Eingetragen wurde in das Register für

Einzelfirmen:

Sitz der Firma: **Nassenfus.** —

Firmawortlaut: **M. Sbil.** Betriebsgegenstand:

Gemischtwaren- und Landesproduktengeschäft in

Nassenfuss. Inhaber (I): Maria Sbil. Datum der

Eintragung: 1. September 1902. (2134)

K. k. Kreis- als Handelsgericht in RudolfsWerth,

Abtheilung I, am 30. August 1902.

(Vpisala se je v Register za posamezne

tvrdke: Sedež tvrdke: Mokronog. Naslov tvrdke:

M. Sbil. Prodajalni predmet: trgovina z mešanim

blagom in pojedelskimi pridelki v Mokronogu.

Lastnica (I): Marija Sbil. Datum vpisa: 1. sep-

tembra 1902. C. kr. okrožno kot trgov. sodišče v

Novem mestu, oddelek I, dne 30. avgusta 1902

do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v

vseh kraju gotovo in pošteno brez ka-

pitala in rizike s prodajo zakonito do-

voljenih državnih papirjev in sreč.

Ponudbe na: Ludwig Österreicher, VIII., Deutsche

gasse 8, Budapest. (2123-1)

Stanovanje s 3 sobami in pritlikinami **se odda s 1. novembrom.** (2106-2)

Kje? pove upravnštvo »Slov. Nar.«

Firm. 88.2. Eintragung einer Einzelfirma.

Eingetragen wurde in das Register für

Einzelfirmen:

Sitz der Firma: **Nassenfus.** —

Firmawortlaut: **M. Sbil.** Betriebsgegenstand:

Gemischtwaren- und Landesproduktengeschäft in

Nassenfuss. Inhaber (I): Maria Sbil. Datum der

Eintragung: 1. September 1902. (2134)

K. k. Kreis- als Handelsgericht in RudolfsWerth,

Abtheilung I, am 30. August 1902.

(Vpisala se je v Register za posamezne

tvrdke: Sedež tvrdke: Mokronog. Naslov tvrdke:

M. Sbil. Prodajalni predmet: trgovina z mešanim

blagom in pojedelskimi pridelki v Mokronogu.

Lastnica (I): Marija Sbil. Datum vpisa: 1. sep-

tembra 1902. C. kr. okrožno kot trgov. sodišče v

Novem mestu, oddelek I, dne 30. avgusta 1902

do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v

vseh kraju gotovo in pošteno brez ka-

pitala in rizike s prodajo zakonito do-

voljenih državnih papirjev in sreč.

Ponudbe na: Ludwig Österreicher, VIII., Deutsche

gasse 8, Budapest. (2123-1)

Stanovanje s 3 sobami se odda za november v novi

Pogačnikovi hiši Cigaletove ulice 3 tik

justične palace.

Več istotam. (2161)

Firm. 88.2. Eintragung einer Einzelfirma.

Eingetragen wurde in das Register für

Einzelfirmen:

Sitz der Firma: **Nassenfus.** —

Firmawortlaut: **M. Sbil.** Betriebsgegenstand:

Gemischtwaren- und Landesproduktengeschäft in

Nassenfuss. Inhaber (I): Maria Sbil. Datum der

Eintragung: 1. September 1902. (2134)

K. k. Kreis- als Handelsgericht in RudolfsWerth,

Abtheilung I, am 30. August 1902.

(Vpisala se je v Register za posamezne

tvrdke: Sedež tvrdke: Mokronog. Naslov tvrdke:

M. Sbil. Prodajalni predmet: trgovina z mešanim

blagom in pojedelskimi pridelki v Mokronogu.

Lastnica (I): Marija Sbil. Datum vpisa: 1. sep-

tembra 1902. C. kr. okrožno kot trgov. sodišče v

Novem mestu, oddelek I, dne 30. avgusta 1902

do 300 goldinarjev na mesec

lahko zaslužijo osobe vsakega stanu v

vseh kraju gotovo in pošteno brez ka-

pitala in rizike s prodajo zakonito do-

voljenih državnih papirjev in sreč.

Ponudbe na: Ludwig Österreicher, VIII., Deutsche

gasse 8, Budapest. (2123-1)

Stanovanje s 3 sobami se odda za november v novi

Pogačnikovi hiši Cigaletove ulice 3 tik

justične palace.

Več istotam. (2161)

Firm. 88.2. Eintragung einer Einzelfirma.

Eingetragen wurde in das Register für

Einzelfirmen:

Sitz der Firma: **Nassenfus.** —

Firmawortlaut: **M. Sbil.** Betriebsgegenstand:

Gemischtwaren- und Landesproduktengeschäft in

Nassenfuss. Inhaber (I): Maria Sbil. Datum der

Eintragung: 1. September 1902. (2134)

<p

Zakupni razglas

zaradi zagotovljenja predmetov kruha in ovsa za leto 1903.

Zakupna obravnavava bode																	
pri		za zakupno postajo			s konkurenčnimi kraji		za čas		na dan								
dne	vojaškem preskrbovalnem magacinu	okr. glavarstvu	mestnem uradu	županstvu					kruha	ovsa							
6. okt. 1902	Judenburg				Judenburg			340	—	—	122400	—				
8. oktora 1902	Bruck ob M.				Ljubno			261	—	—	95260	—				
					Šmarje			18	—	—	6570	—				
					Bruck ob M.	..			383	—	—	139000	—				
10. oktora 1902	Maribor				Celje			300	—	—	109500	—				
					Slov. Bistrica	..			160	—	292	58400	4800	za čas od 1. nov. 1902 do 31. dec. 1903			
					Strass			30	—	—	10950	—				
13. okt. 1902	Ptuj				Ptuj			300	—	—	109500	—				
16. oktobra 1902	Trbiž				Trbiž			315	—	—	115000	—				
					Malborget	...			83	—	—	30000	—				
					Predil	okop, Predilsko sedlo			30	—	—	10900	—				
					Jezernica	okop pri Rajbelškem jezeru			17	—	—	6200	—				
					Bovec	(Bovska kluža)	...		26	—	—	9500	—				
17. okt. 1902	Št. Vid ob G.				Glandorf				—	4	146	—	2250				
18. okt. 1902	Gradiška								31	—	—	11000	—				

Opazka: Razven poprej navedenih oskrbnih potrebščin in potrebščine za četna koncentrovanja v zakupni postaji z morebitno 25% večjo potrebščino mora zakupnik preskrbeti potrebščino za k vojaškim vajam poklicane dopustnike, rezervnike, nadomestne rezervnike in deželne brambovec po aktuelnih pogodbenih cenah, dalje sol, drva in pekovske potrebščine povodom vsakoletnih vaj vojaških pekov.

Potrebsčina za prehode ima se ponuditi po točki IV. zvezka pogojev.

Spolšni pogoji.

- Oziralo se bode samo na pismene ponudbe. Narejene morajo biti po spodaj naznačenem formularju in imeti kolek za 1 krono za polo. Zapečatene ponudbe imajo **zgoraj omenjene obravnavne dni vsaj do 10. ure dopoludne** doiti in sicer ponudbe za postaje Ljubno, Šmarje in Bruck ob Muri pri okrajinem glavarstvu v Brucku ob Muri; ponudbe za Judenburg pri okrajinem glavarstvu v Judenburgu; ponudbe za Ptuj pri mestnem uradu v Ptiju; ponudbe za Trbiž in Koroške zaprtje pri županstvu v Trbižu; ponudbe za ostale postaje pa pri dotednih c. in kr. vojaških oskrbovalnih magacinh (točka XVII. zvezka pogojev); na poznejše ali v brzjavni obliki došle ponudbe se ne bode oziralo. Ko bi se v kaki ponudbi cenina postavka v številkah in pismenih ne ujemala, velja postavek v pismenih za pravi. Vsakej popravi v ponudbi pridejati ima ponudnik svoj podpis.
- Za obravnavo veljajo določila zvezka pogojev z dne 31. avgusta 1902, ki je pri vsakem gori imenovanih vojaških oskrbovalnih skladisč, pri okrajinih glavarstvih v Brucku ob Muri in Judenburgu, pri mestnem uradu v Ptiju ter pri županstvu v Trbižu uradno izgotovljen in vsaki dan istotam ob navadnih uradnih urah na vpogled. **Vsak ponudnik zavezani je držati se pogojev, ki so obseženi v tem zvezku, že s tem, da stavi ponudbo.** Jednak glaseti tiskani pogoji so na vpogled tudi pri korni intendanciji, pri drugih vojaških oskrbovalnih skladisčih, potem pri političnih okrajinah oblastnih in deželnih kmetijskih družbah kornega področja. Taki zvezki pogojev dobe se proti plačilu 8 h od tiskane pole pri vseh c. in kr. vojaških preskrbovalnih skladisčih, na zahtevanje se pošiljajo tudi po pošti.
- Vsak ponudnik, izvzemši podjetnike, v pogodbeni zavezosti stojec, popolnem preverjene in obravnavni komisiji znane kot zmožne in zaupne, ima ne oziraje se na njegovo kavejo o zmožnosti in zadostnem premoženju za prevzetje navedenega podjetja dobiti soliditetno in zmožnostno spričevalo in sicer, če ima protokolovano firmo, od trgovske in obrtne zbornice, sicer pa od pristojnega političnega oblastva prve instance, katero spričevalo ne sme biti nad 2 meseca staro in ima na prošnjo podjetnika pri trgovskej in obrtni zbornici, oziroma političnem oblastvu vsaj v dan pred obravnavo doiti dotednemu c. in kr. vojaškemu preskrbovalnemu magacincu, pri okrajinah glavarstvih v Brucku ob Muri in Judenburgu, pri mestnem uradu v Ptiju ter pri županstvu v Trbižu. Posledice kake morebitne zamude zadevajo vsekakor le podjetnika.
- Vsak ponudnik, ki nima pravice do oproščenja, mora zagotoviti svojo ponudbo s 5% varščino od vrednosti vse za oddajo določene množine. Varščina se ne sme pridejati ponudbi, temveč se mora s ponudbo v posebnem kuvertu tako odposlati, da varščino v to poklicano vojaško preskrbovalno skladisče lahko prevzame, ne da bi odprlo zapečatene ponudbe. Varščini je pridejati tudi njena specifikacija, ravno tako se mora varščina v ponudbi specifikovati. Občine so vlaganja varščine in kavcije vsekakor oproščene in se kakor tudi kmetijske družbe in producenti posebno opozarjajo na predstoječe razpisano zakupno preskrbovanje vojaških potrebščin; isti uživajo pri jednakih ponudbah glede kvalitete in cene prednost nasproti drugim podjetnikom; vendar morajo prvotni producenti svojim ponudbam priložiti spričevala, v kojih je potrjeno, da so zares producenti in da je vsa ponudena količina njihov proizvod. Producentom se more oproščenje vlaganja varščine in kavcije dovoliti le za predmete, katere sami proizvajajo; izjaviti pa morajo v ponudbah, da za izpolnjenje prevzetih zavezosti jamčijo s svojim premoženjem. Na ponudbe, v katerih se izgovarja ponizanje kavcije, ki se ima po predpisih uložiti, se ne bode oziralo.
- Skupne ponudbe, to je ponudbe v katerih se izgovarja, da se prevzame oskrbovanje kakega predmeta na postaji le, če se hkrat dobi oddaja jednega ali več drugih predmetov, dopuščajo se le za predmeta kruh in krma v postajah, kjer se potrebuje krme le za deset konj.
- Oddajati imajo se predmeti v dotednih postajah neposredno onim, kateri jih imajo pravico dobaviti ter ne smejo biti lastna ali v najem vzeta skladisča zakupnikov od vojaških prebivališč oddaljena nad 1-9 km; v nasprotnem slučaju morajo zakupniki preskrbeti brezplačno prepeljavo kruha in ovsa. Za prevažanje predmetov v konkurenčne kraje, mora se v smislu točke XVII. zvezka pogojev staviti posebno ponudbo, ker sicer bi se smatralo, da je prevažanje obseženo že v ponujanih cenah. Pri jednacih ponudbah za prevažanje ima pondba onega, ki je dobil zakup, prednost.
- Ponudniki se odreko, da ne zahtevajo, da bi se vojna uprava glede izjave o vzprejetji ponudbe morala držati v § 862. občnega državljanškega zakonika, potem v članih 318 in 319 avstrijskega trgovskega zakona določenih obrokov, v katerih se je izjaviti, če se vzprejme ponudba.
- Oddaja kruha in ovsa ima se praviloma vršiti od 5 do 5 dni. Če krajevne razmere in interes čete brez večjih stroškov za vojaški erar dopuščajo, morejo se razpisani dobavni obroki za oves raztegniti na 10 do 15 dni.
- Kruh oddajati morajo načeloma peki. Kruh se ima izdelovati iz ržene moke v štrucah po 2 porciji po 1400 gramov teže po peki. Po razmerju pšenične cene more se vložiti prošnja, da se dovoli k pridelovanju kruha rabiti eno tretjino pšenične in dve tretjini ržene moke. **Principijelno je staviti ponudbe na arendovanje kruha; vzprejemale se bodo pa tudi ponudbe civilnih pekov za izdelovanje kruha iz erarične moke;** v zadnjem slučaju se morajo ponudbe glasiti na placišču za peko od meterskega centa popečene moke všeči sol, drva in svečavo. Tudi je podjetnik zavezani, moko za peko na svoje stroške od železnice dati odpeljati in istotako prazne vreče vračati na železnicu, izvzemši slučaj, če v ponudbi izrečeno pravi, da tega ne more prevzeti.
- Cene za zakup staviti se imajo doštevši užitnino in druge davščine; od porcije kruha à 840 g in od porcije ovsa à 4200 g.
- Zakupniki so izključeni od olajšav železniškega vojaškega tarifa.
- Vojška uprava pridržuje si pravico, da sme oddati kake morebitne razpoložitve zaloge mej pogodbeno dobo.
- Moštva vojaške oskrbovalne oprave ni moči dajati zakupniku v pomoč, dokler ne izide drugačna določba.
- Vsak ponudnik ima v svoji ponudbi izrecno izjaviti, da se podvrže določbam za to obravnavo pripravljenega zvezka pogojev z dne 31. avgusta 1902. **Ponudbe, ki obsegajo krajsko nego 14dnevno zavezost, se ne bodo mogle vpoštevati.**
- Dobaviteljem (prodajalcem) se pri dobavi franko domenjene postaje vožni listi v svrhu reklamacije vrnejo, a le proti povračilu morebitne od vojaške uprave plačljive vozniške diference in postranskih pristojbin.
- Oni ponudbeniki, ki se zavežajo, da bodo porabljali povsem ali pa kar mogoče največ deželne pridelke imajo, pod sicer jednakimi razmerami, prednost.

C. in kr. intendancija 3. voja.

Specijalni pogoji

Prevzemniki za oddajanje kruha, ozir. peke iz erarične moke, mogo dobiti v Celji erarično pekarijo za dobo pogodbe v zakup, toda edino proti plačilu mesečne najemščine 22 K in proti temu, da napravijo manjše poprave objekta iz lastnega in ga zavarujejo proti ognju.

Ta doposten najem pa se mora izrecno pogoditi z dodatkom najemščine v ponudbi.

Za postajo Gradiška se za napravo kruha v mesecih junij do izključno septembra 1903 vzame polovico pšenične, polovico pa ržene moke, v drugih mesecih pa $\frac{1}{3}$ pšenične in $\frac{2}{3}$ ržene moke; na cent moke je pridejati 140 gramov kumne.

1 kroko kolek

Ponudbeni formular:

Jaz podpisane izjavljam s tem vsled razglaša štev. 5973 Gradec z dne 31. avgusta 1902, da hočem oddajati zakupnim potom za zakupno postajo s konkurenčnimi kraji.

porcijo kruha à 840 gr po . . . h, reci:
" ovsa à 4200 gr po . . . h, reci:

za čas od 1. januvarja, do konca decembra 1903, preskrbovanje po točkah zvezka pogojev preskrbovati in za to ponudbo jamčiti s priloženo varščino K, obstoječo iz Nadalje se zavezujem, če dobim zakup, vsaj v 14 dneh po uradni objavi dopolniti varščino v 10odstotno kavcijo in dajem vojaški upravi pravico, ko bi to opustil, da sama to dopolnitev izvede s pridrževanjem zakupnega zasluzka.

V ostalem se podvržem razen pogojev naznanih v razglasu tudi pogojem, ki se nahajajo v zvezku pogojev z dne 31. avgusta 1902, napravljenem za razpisano razpravo. (Eventuelno.) Glasom priloženega odloka v se bode moje solidnostno in zmožnostno spričevalo neposredno odpisalo vojaškemu preskrbovalnemu magacinu.

I., dne 1902.

I. I. stanjuč v I.

Ponatis se ne plačuje.

Formular za kuvert ponudbe.

C. in kr.

vojaškemu preskrbovalnemu magaciu

(c. kr. okrajnemu glavarstvu, mestnemu uradu,
županstvu)

v

Ponudbe vsled razglaša
štev. 5973 za nakupno
obravnavo z dne

I.

Koroški rimske vrele

 najfinjejsa planinska kislavoda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškem, ob slabem prebavljanju, pri bolezni na mehurju in ledvicah. (16-36)
 Dobiva se v večjih špecerjih, vinskih in delikatesnih trgovinah. Zastopstvo Fr. Rojniki, Ljubljana, Pred Škoško št. 22.

Dobro ohranjeni vinski sodi po 24, 18, 14 hl., pumpa (Weinwerkel) s 20 m cevi, sesalnikom in vso pripravo, dvoje obrabljenih vrat s kamenitimi okovi in več starih oken (3036-2) proda po zelo nizki ceni A. Kraigher v Postojini.

L. Luser-jev obliž za turiste.
 Priznano najboljše sredstvo proti kurjim očesom, žuljem itd. itd.

 Glavna zaloga:
 L. Schwenk-ova lekarna Dunaj-Meidling.
 Zahteve Luser-jev obliž vajte za turiste po K1-20.
 Dobiva se v vseh lekarnah. V Ljubljani: M. Mardetschläger, J. Mayr, G. Piccoli. V Kranju: K. Savnik. (621-24)

Mineralne vode in mineralni produkti
 vse iz najbolj priporočenih vrelcev, ima vedno sveže v zalogi (1419-12)

Peter Lassnik
 Wolfe ulice št. 1.

Dr. Friderika Lengiel-a Brezov balzam.

 Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrta jeno deblo, je od pamtiveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pripravi kemičnim potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer ž njim obraz ali drugi deli počasi se že drugi dan neznatne luskine od počasi, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kozave pike ter mu daje mladostno barvo; počasi podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogorce, nosno rudečico, zajedce in druge neznačnosti na počasi. — Cena vrču z navodom vred gld. 1-50. (828-11)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO

Najmiljejši in najdohodejnije milo, za kožo nalači pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani in v vseh večjih lekarnah. — Poštna naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Razglas.

Na c. kr. cesarja Franc Jožefa državnih gimnazij v Kranju vipsavali se bodo učenci, kateri nameravajo vstopiti v prvi razred

v torek, dne 16. septembra

od 8. ure nadalje v ravnateljevi pisarni.

Vspremne preskušnje se bodo vrstile v sredo 17. septembra od 8. ure zjutraj nadalje. Dotični učenci pridejo naj v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov ter naj prineso seboj krstni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vspremna taksa je določena na 6 K 80 v., ki se bode onim, ki preskušnje ne bi prestali, vrnila.

Učencem, ki so že doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra pri ravnateljstvu s šolskim izpričevalom zadnjega polletja ter plačati 2 K 80 v. prispevka za učila in igrala.

Učenci, ki nameravajo pristopiti z drugih učilišč v II. do VIII. razred tukajnjega zavoda, naj si preskrbe na izpričevalu zadnjega polletja pripomnjo o pravilno naznanim odhodu.

Solsko leto 1902/03 se prične 18. septembra s slovesno sv. mašo. (2136)

Ravnateljstvo c. kr. cesarja Franc Jožefa državne gimnazije v Kranju dne 2. septembra 1902.

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogu pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katero izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in načeneje.

Z velespoštvovanjem

(105-36)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Stanje hraničnih vlog:

16 milijonov kron. nad 370.000 kron.

Rezervni zaklad:

Mestna hraničnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranične vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoludne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hraničnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hraničnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštni hraničnice.

Posoja se na zemljišča po 4½% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. (18-22)

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4½% do 5%.

Najfinješi in najboljši čaj svetega

INDRA TEA.

Letošnji pridelek je ravnomerno došel. Ponudbe za Avstro-Ogrsko sprejema (1973-6) INDRA TEA IMPORT COMPANY, ZAGREB.

Okoli 20 hl prav dobrega, naravnega ter garantiranega

slivovca

leta 1900 in kakih 40 prav dobro ohranjenih hrastovih

vinskih sodov

400—1300 litrov vsebine, proda podpisani po primerni ceni. (2101-3)

G. Lah v Ložu, via Rakek.

Dobre cenene ure

s 3letnim pismenim jamstvom razpošilja zasebnikom prva tovarna za ure v Mostu

HANNS KONRAD

eksporna hiša ur in zlatnine Most (Brück) štev. 64 Češko.

Dobra nikelnasta remontoarka . . . gld. 375
Prava srebrna remontoarka 580
Prava srebrna verižica 120
Nikelnasti budlec 195

Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medaile razstavljeni tisoč priznanih pisem. (2758-75)

Ilustrirani katalog vseh vlog v počitnicu prost.

Posestvo na prodaj

z lepo, enonadstropno hišo, z gospodarskim poslopjem, sadnim vrtom, njivami in travnikami, kar vse je okoli hiše arondirano. Zraven je tudi lep gozd (3 jahi), pol ure od posestva oddaljen. Posestvo je 10 minut od Novega mesta v prav lepi legi in je tako pripravno za gostilno, prodajalno ali kakšen drug obrt kakor za mlin, žago ali usnjarijo, ker je okoli s potokom "Težka voda" omejeno. Posestvo brez gozda meri 3 ha 1839 m² ali 5 johov 852 klfr. Proda se iz proste roke.

Natančneje se pozive pri lastniku g. Frideriku Tandleru v Novem mestu. (2061-2)

CACAO SUCHARD
 GRAND PRIX PARIS 1900.

Važno!

Dve deklici (učenki) ali pa dva fanta (dijaka)

iz dobre robine sprejmeta se pri boljši družini na hrano. Glasovir na razpolago. — Posebna soba.

Ponudbe pod „A. 1867“ na upravništvo »Slov. Naroda«. (1953—5)

Vničujte

m u h e

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-168)

Najboljše sredstvo je amerikanski

Tanglefoot

ki se dobri v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Hiše jako prostorne, nahajajoče se v bližini železniške tovarne, kjer se gradi sedaj železniška proga in bode promet še veliko večji, se radi družinskih razmer **prodajo** po tako ugodnih cenah v Jesenicah na Gorenjskem. Iste imajo 22 stanovanj ter je tam tudi gostilna in trgovina z mešanim blagom. Gostilna je dobro obiskovana in tudi trgovina ima velik promet. Zraven so sobe za tuje. (2102—2)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«

Veliki krah!

New-York in London nista prizanašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu platu delavnih moči. Počlaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledete predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6'60 in sicer:

6 komadov najfinješih namiznih nožev s pristno angleško klinjo; 6 kom. amer. pat. srebrnih vili iz enega komada; 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic; 12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic; 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juhe; 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko; 6 kom. ang. Viktoria čašic za podklado; 2 kom. efektnih namiznih svečnikov; 1 kom. cedilnik za čaj; 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6'60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6'60. Američansko patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garanjuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni stepranj

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadružke znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli na krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo, kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v (211—31)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaju II., Rembrandtstr. 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znelek naprej vpošlji.

Cistilni pratek za nojo 10 kr.

Fristno le z zraven natisnjeno varstveno znakom (zdrava kovina).

Izvleček iz poahlvalnih pisem.

Bil sem s pošljatvijo krasne garniture jako zadovoljen.

Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rozane, dekan v Mariboru.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

St. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamil Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Fotografski atelijé L. Krema.

Solidna in cena izdelava slik vsake velikosti.

Izložbe: na Sv. Petra cesti, v Prešernovih ulicah in v „Zvezdi“.

otroških vozičkov

In navadno do najfinješke

režime.

M. Pakič

Ljubljana.

Neznam naročnikom se posilja s povzetjem.

Trgovski pomočnik

izvežban v vseh strokah trgovine mešanega blaga, vsaj 24 let star, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji. Dobri manufakturisti imajo prednost. (2122—2)

Jakob Petrovčič v Trebnjem.

Naznanilo.

P. n.

Čast mi je s tem naznaniti Vam, da so tudi letos pri nas vinogradi krasni, t. j. jako rodovitni, in grozdje je zdravo. Jaz posedujem 10 oralov vinogradov in se nadejam, da pridelem nekaj sto hektolitrov vina. — Zato Vam ponujam grozdje za prešanje ali pa že prešani mošt ter garantiram za čistost in pristnost.

V slučaju potrebe se izvolite obrniti na mene. (2001—7)

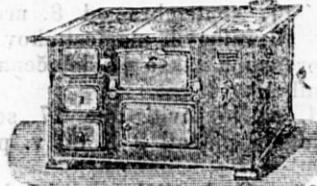
Belježim z odličnim spoštovanjem

Franjo Kleščić

posestnik vinogradov

Jaska na Hrvatskem.

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd. Priznano izboren fabrikat. Jako veliko se pristeđi na kurjavi. (780—45)

Dobiva se v vsaki večji železniški trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč, Triumph

S. Goldschmidt & sin

Wels na Gorenje Avstrijskem.

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušč za lovce in strelice po najfinješih sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeleje stare samokresnice, vsprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. prekuševalnic in od mene prekušene. — Ilustrirani (96) —

znamki lastnosti. (36)

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

Kot instruktorica

želi mesta gojenka 3. letnika
učiteljišča. (2108-2)

Kdo? pove upravnštvo »Slov. Nar.«.

Mlad

trgovski pomočnik

slovenskega, nemškega in italijanskega jezika zmožen, želi službo premetni. (2108-2)

Naslov pove upravnštvo »Slov. Nar.«.

Hiša

v Ljubljani, na zelo pripravnem prostoru, v kateri je stara obrt in ki je v prav dobrem stanju, se za primerno ceno **prodaja**.

Več se poizve pri lastnici Kolodvorske ulice št. 6. (2154-1)

Za jesensko in zimsko sezono 1902/3.
SUKNENE OSTANKE in LODEN za oblike za gospode razpošilja od 1 gld. za meter naprej D. Wassertrilling, Brno 31, Star renomé. (2022) Vzorec gratis in franko.

2 dijaka 2

iz boljše hiše sprejme učiteljska rodbina v oskrbo. (2150-1)

Naslov pove upravnštvo »Slov. Nar.«.

Trgovski pomočnik

izvežban v manufakturni stroki, želi službe.

Ponudbe prosijo se na Andreja Mikolič, Ljubljana, Kolodvorske ulice štev. 13. (2151-1)

Sprejme se

brivski pomočnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika. Prednost imajo taisti, zmožni v lasničarskih delih. (2087-3)

Natančneje pri F. Zupanu, Turjaški trg št. 5, III. nadstropje na desno.

Najboljše črnilo svetá.

Kdo hoče obutalo ohraniti lepo biešče in trpežno, naj kupuje samo

Fernolendt črevljisko črnilo;

za svetla obutala samo

Fernolendt crème za naravno usnje.

Dobiva se povsodi.

C. kr. priv.

tovarna ustanov. I. 1832 na Dunaju.

Tovarniška zaloge: (1161-17)

Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21.

Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazlaj se natančno na moje ime

St. Fernolendt.

Zakaj

ne kupuje več razumna gospodinja na vadne sladne kave?

Ker

za isti denar dobi veliko tečnejšo in okusnejšo =

Cacao-sladno kavo.

Zahtevajte pri trgovcu, kjer kupujete, samo (2128-1)

Cacao-sladno kavo.

V zavitkih po 10., 20 in 30 helerjev.

Na debelo se dobiva pri Viljem Mocsári, Central Verkaufs-Bureau des I. oesterr. Cacao Malzcoffee-Fabrik, Dunaj I. Nibelungengasse 3.

V stanovanje in na hrano

se sprejmeta dva dijaka, oziroma tudi dečka iz nižjih šol iz boljše rodbine.

Kje, pove upravnštvo »Slov. Nar.«. (2107-2)

Preklic.

Ker sem bil napačno poučen, da kolje gospod Orovič bolno živino, obžalujem in preklicem s tem to mojo obdolžitev.

Toplice pri Zagorju, 4. septembra 1902. (2147)

F. Germ.

Dijaki

iz realke in gimnazije se sprejmejo v boljšo rodbino pod cenennimi pogoji **na hrano in stanovanje** s kopalno sobo.

Kje? se izve v prodajalni Fr. Čuden na Glavnem trgu. (1922-4)

Tovarniška zaloge Šivalnih strojev

IVAN JAX

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17.

Zastopstvo najbolje (1042-19) renomiranih

Dürkopp - koles in Waffenräder.

I. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg štev. 1.

Išče se

za nižjerealca svetlo stanovanje z dobro hrano

pri pošteni obitelji. — Ponudbe naj se

pošljejo na upravnštvo »Slov. Naroda«

najpozneje do 12. t. m. — Naznani naj se

zahteva mesečna plača. (2143-1)

Uradno dovoljena (2153)

posredovalnica stanovanj in služeb

G.I.T.U.X.

Gospodske ulice št. 6

išče nujno:

nekajko navadnih in boljših **kuharic**.

Izborne službe, tudi k 1—2 osebam, so na izber.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Skupaj z vsemi

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch tovarna dežnikov Ljubljana. Mestni trg.

Najnajde cene.

Naznanilo.

Na mestni nižji realki v Idriji se prične šolsko leto 1902/3, v katerem se otvori II. razred, dne 18. septembra s slovesno sv. mašo.

Sprejemni izpit za vstop v I. razred bodo dne 16. septembra ob 8. uri

dopoldne.

Učenci, ki želijo delati ta izpit, naj se oglaše v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov dne 14. septembra med 9. in 12. uro pri ravnateljstvu ter s seboj prineso krstni list in obiskovalno spričevalo.

Vnani učenci se k sprejemnim izpitom oglaše lahko tudi pismeno, akó pošljejo pravočasno gori navedeni listini.

V II. razred se bodo sprejemali učenci dne 16. in 17. septembra dopoldne.

Pristojbine ni plačati nobene in tudi šolnine ni na zavodu.

V Idriji, dne 27. avgusta 1902.

(2082-3)

Ravnateljstvo.

Jako elegantna
* tlá! *

Novo! Novo!
Izborni pleskanje za tlá, stene, pohištvo itd.

Pokrije vsako
prejšnje pleskanje!

Novo! Eolin-lak Novo!

je najboljše samopleskanje za tlá!

Ljubljana: (1929-4)

M. Spreitzer, Stari trg štev. 30.

Najbolj bleščeci!
Pokrije najbolje prejšnje
pleskanje!

Opr. št. 14/2/1.

Konkurzni edikt.

(2104-2)

Na premoženje pod tvrdko „Franz Detter“, trgovina s šivalnimi stroji in šivalnimi potrebsčinami, registravane trgovke **Anc Marije Detter v Ljubljani**, je bil dne 2. septembra 1902 (trgovski) konkurs razglašen.

Konkurzni komisar: c. kr. deželnosodni svetnik **Fran Vedernjak v Ljubljani**.

Začasni oskrbnik mase: g. dr. **Karol Ahazhizh**, odvetnik v Ljubljani.

Dan roka: dne 15. septembra 1902 predpoldne ob 9. uri pri podpisani sodniji, soba št. 112 (pred konkurznim komisarjem).

Rok za zglastitev: do dne 27. oktobra 1902.

Likvidačni in poravnalni rok: dne 10. novembra 1902 predpoldne ob 9. uri pri tem sodišču, soba št. 112 (pred konkurznim komisarjem).

C. kr. deželno sodišče v Ljubljani,
oddelek III., dne 2. septembra 1902.

Skladišče piva za Gorenjsko
:: pivovarniške delniške družbe v Gössu ::
(prej Makso Kober v Gössu) (2146-1)
v Jesenicah
priporoča v nakup svoje izborni uležano marčno
pivo in ležak v sodih in steklenicah iz svojih pivovarn
v Gössu in Farrachu. — Cenjena naročila na:
Jvana Naraks v Jesenicah.

Aug. Agnola
C. J. J. J. J.
Dunajska cesta 13.
Velika zaloga
stekla
porcelana svetil.
zreal i. i. d.
!!! Najniže cene !!!

Lekarna „pri orlu“
v Ljubljani.
Lastnik M. Mardetschläger, lekar in kemik

Pripravljeno je za ključevjet:
prijetnega, okusa in dobro delovanja.
1 stekl. 1 K. 1/2 stekl. 70 h. — Očiha
zelzana malaga, po izpršanju in naš-
boljšem predpisu avstrij. pharmakope,
kri distilino in krepljino sredstvo, —
Očitajalne kroglice 1 zav. 80 h. — Pra-
tek proti kašici, 1 zav. 1 K. — Domačke
zelzene kapijice, 1 stekl. 20 h. 6 stekl.
1 K. — Ezenca proti krvljam, obrezom in
oblik. — Dobro delujec, po 80 in 40 h. —
Vsa obvezala, kurzigele in zdravilne
potrebne najbolj po ceni. Oddajalec
množičnim bolnišnicam, zdravnikom in
babicam. Izdelovanje sodovitec, Ilmo-
nade, sokov itd.

Poštna hranilnica ček štev. 849.086.

Telefon štev. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,
sprejema in izplačuje hranilne vloge
obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgal. (1882-5)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Štev. 10135.

(2111-2)

Razglas.

Deželni odbor kranjski otvarja s tem splošno ponudbeno obravnavo glede zavarovanja dež. gledališkega poslopja v Ljubljani proti požaru.

Vsa stavbina vrednost z inventarno opravo vred znaša po izvršenih odpisih 415.600 K.

Kolekovane in zapečatene ponudbe, katere je na ovitku opremiti z nadpisom: »Ponudba za zavarovanje deželnega gledališkega poslopja«, se morajo vložiti do 15. septembra t. l.

12. ure opoldne pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega.

Ponudbe morajo nadalje obsegati izrečeno izjavo, da so ponudniki natančno vpo-
gledali pri deželnem stavbnem uradu razpoloženi zavarovalni predlog ter da brez pridržka pripoznajo, da se popolnoma strinja z razmerami poslopja in premičnin.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dn. 2. septembra 1902.

Št. 837.

Pričetek šolskega leta

na mestnih in zasebnih ljudskih in meščanskih šolah.

Na I., II. in III. mestni deški šoli, na mestni nemški petrazrednici, na mestni slovenski in nemški dekliški osemrazrednici, na dekliških šolah pri Uršulinkah, na mestni dvorazrednici na Barju, na zavodih baronice Lichtenhurn, Huth Hanns, privatni deški šoli v Marijanšči in nemškega Schulvereina začne se šolsko leto 1902/3 v torek, dne 16. septembra t. l. s kli-
canjem sv. Duha.

Za vpisovanje bivših in sprejemanje novih učencev in učenk so določeni dnevi 13., 14. in 15. septembra.

Vpisovalo in sprejemo se bode: za I. mestno deško petrazrednico v šolskem po-
slopu v Komenskega ulicah; za II. mestno deško petrazrednico v šolskem poslopu na Cojzovi cesti; za III. mestno deško petrazrednico, za nemško deško petrazrednico in nemško dekliško osemrazrednico v šolskem poslopu na Erjavčevi cesti; za slovensko dekliško osemrazrednico v šolskem poslopu na sv. Jakoba trgu; za dekliške šole pri ss. Uršulinkah v uršulinskem samostanu; za mestno dvorazrednico na Barju v šolskem poslopu na Karolinski zemlji; za deško šolo v Marijanšču v poslopu Marijanšča na Poljanski cesti; za dekliško šolo v Lichtenhurničnem zavodu na Poljanski cesti; za zasebno dekliško osemrazrednico v zavodu Huth-Hanns na Poljanski cesti; za nemško deško šolo Schulvereina v realnem poslopu. — Otroci, ki ne stanujejo stalno v Ljubljani se ne smejo sprejemati na novo v ljubljanske šole. Učenci in učenke, ki so zahajali že doslej v tukajšnje šole, dasi stanujejo izven mesta, smejo zahajati v šole še dotej, da zadoste svoji šoloobveznosti.

C. kr. mestni šolski svet Ljubljanski

dne 1. septembra 1902.

(2125-2)

Založena 1847. **Založena 1847.**
Tovarna pohištva
J. J. NAGLAS
v Ljubljani
Zalog in pisarna: Tovarna s stroji:
Turški trg št. 7 Trnovski pristan št. 8-10
priporoča po najnižji ceni:
oprave za spalne sobe, oprave za jedilne
sobe, oprave za salone, žimmate mo-
droce, modroce na peresih, otroške
vozičke, zastore, preproge itd.

Stari trg št. 21. Glavni trg št. 6.

Pekarija in slasčičarna

Jakob Zalaznik

Prodaja moke

In raznovrstnih živil.

Prodaja drv in oglja.

Stari trg št. 32.

Modni kamgarji **Loško sukno**
Ostanki za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke
po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana, Spitalske ulice št. 5.

Anton Presker

krojač in dobavitelj uniform avstrijskega

društva železniških uradnikov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogu.

gotovi oblek za gospode in dečke,

jopic in plaščev za gospe,

nepremičljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po

najnovejših uzorcih in po

najnižjih cenah solidno in

najhitreje izgotovljajo.

F.R. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 28
urar, trgovce z zlatnino in srebrino in z vsemi optičnimi predmeti.
Nikelasta remontoar ura od gld. 1.90.
Srebrna cilinder remont ura od gld. 4.—
Ceniki zastonj in franko.
Konkuvenčne cene!!!

MODERCE načančno po životni meri

za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconi priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg štev. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno.

Žrebanje nepreklicno —
25. septembra 1902

Olomuške razstavne srečke

à 1 krona

Vsi dobitki se izplačajo dobiteljem v gotovini po odbitku 10%.

Slomškove ulice štev. 19.

Ivan Lekan, kavarnar

si usoja p. n. občinstvu naznani, da je **otvoril** z današnjim dnem

kavarno

v svoji lastni hiši Slomškove ulice št. 19.

Zahvaljujoč se srčno za mnogobrojni obisk v svoji prejšnji kavarni na sv. Jakoba trgu „pri Virantu“ zagotavljajo najpozornejšo posrežbo z najboljšimi pičnjami itd.

Kavarniški prostori so urejeni najukusnej s popolnoma novo opravo.

Za mnogobrojni obisk vladivo vabi

(2067-2) **Ivan Lekan**, kavarnar v Ljubljani.

Slomškove ulice štev. 19.

Čudovito glasbeno orodje!

Novo! Trombino Novo!

Trombino

je najbolj senzačna iznajdba sedanjega časa. To glasbeno orodje, ki se je v vseh društvenih krugih tako hitro priljubilo, je izvrstno in elegantno narejena trompeta z močnim glasom, na katero moremo trobiti, samo ako se pridemo k temu pristojni trakovi z notami, torej brez učenja, brez znanja not in brez napora, takoj vsako melodijo. Trombino vzbuja povsod velikanski efekt in to tembolj, kako kdo v kaki družbi naenkrat nastopi kakor kak najizvrstnejši godelc, dočim prej o taki spremnosti nihče ničesar ni slutil,

Najlepša zabava za hišo, društva, veselice, izlete (tudi s kolesi).

Vsek trak z notami ima 1–2 igri (pesmi, plese, koračnice itd.) in vsakemu instrumentu je priložen bogat imenik pesmij.

Trombino stane z lahko umevnim navodilom:

I. vrsta, jako fino poniklana z 9 glasovi	3 gld. 50 kr.
II. Trakovi z notami za I. vrsto	6 " 30 "
" " " II. "	50 "

Razposilja po poštnem povzetju:

Henrik Kertész (1798-2)

Dunaj I., Fleischmarkt 9-55.

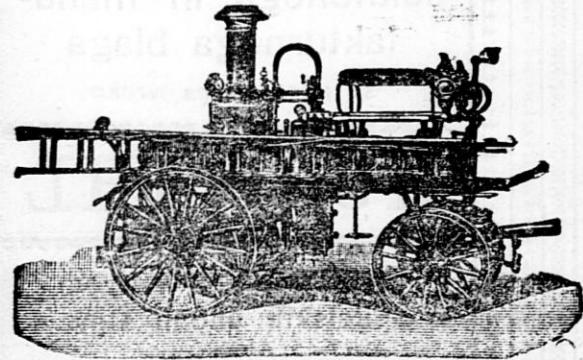
Pozor! Pozor!

Podružnica R. A. Smekal, Zagreb

priporoča od svoje najstarejše in najmožnejše

tovarna za gasilno orodje

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebnikom sledče predmete:

jejo tudi na obroke po dogovoru. Naročila franko na vsak kolodvor. (279-16)

Cenike pošiljamo brezplačno in poštne prosto.

Podružnica R. A. SMEKAL v Zagrebu.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

Šivalni stroji po najnižjih cenah.

Bleščke in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno.

Pneumatik gld. 4.50.

Brata Eberl

Iota

1842.

Ustanovljeno 1842.

Predajalna in kompozitor: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriske ulice št. 8.

Plesarska mojstra c. k. drž. in c. k. priv. južne Železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnati barv, lakov in flirzev

na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga dopolnjeva za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbonilne itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovije, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje

sobnih tal pod imenom „Rapido“

Priporočava se tudi sl. občinstvu az vse v najnovo stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznano resno in fino po najnižjih cenah.

Žrebanje nepreklicno —
25. septembra 1902

Olomuške razstavne srečke

à 1 krona

Vsi dobitki se izplačajo dobiteljem v gotovini po odbitku 10%.

Slomškove ulice štev. 19.

Ivan Lekan, kavarnar

si usoja p. n. občinstvu naznani, da je **otvoril** z današnjim dnem

kavarno

v svoji lastni hiši Slomškove ulice št. 19.

Zahvaljujoč se srčno za mnogobrojni obisk v svoji prejšnji kavarni na sv. Jakoba trgu „pri Virantu“ zagotavljajo najpozornejšo posrežbo z najboljšimi pičnjami itd.

Kavarniški prostori so urejeni najukusnej s popolnoma novo opravo.

Za mnogobrojni obisk vladivo vabi

(2067-2) **Ivan Lekan**, kavarnar v Ljubljani.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno jedнакorni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovine in odporne trdote **daleč nadkrijujoči** dobroti, kakor tudi svoje priznano izvrstno **apmo**.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najsvovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad:

(924-21)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Živiljenska vzajemna zavarovalnica

v Gotha.

Stanje zavarovanj dne 1. junija 1902:

815 1/2 milijonov mark.

Bančni fondi 1. junija 1902: 271

Dividenda v letu 1902: 30 do 135% letne normalne premije, po načinu in starosti zavarovanja.

Zastopnik v Ljubljani: **Ed. Mahr.**

Št. 28.553.

(2126-2)

Razglas.

V smislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873 (št. 121 drž. zak.) se daje na znanje, da bo

prvotni imenik porotnikov za leto 1903

od sobote, dne 6. septembra do sobote, dne 13. septembra t. l. v pisarni magistratnega tajnika E. Laha na vpogled razgrnjen ter da ga v tem času v uradnih urah vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniške posla so po § 4 omenjenega zakona oprečeni:

1. tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in ranocelniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelnik zanje potrdi, da jih ni mogoče utreti za sledeče leto;
5. vsak, kdor je prejetemu poklicu v enem porotniškem razdobju kot glavni ali namestui porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 4. septembra 1902.

Najizvrstnejši, priznano najboljši

jelekleni plugi za 1, 2, 3 in 4 strigala

Brane za travnike in za mah, členkaste in diagonalne

Krožasti ali gladki jekleni i poljski valji

Sejalni stroji „Agricola“

Originalni američanski

sečni stroji

za travo, deteljo in žito

Grabilje za seno in žetev, obračala za seno

Patentovani sušilni pristroji

za sadje, zelenjavo itd.

Stiskalnice za grozdje in sadje

karok tudi za vse namene

Mlini za sadje in grozdje

Stroji za mečkanje grozdja

Samodeljujoče

patentovane tritne brizgalnice za uniciranje grintovca in krvnih uši

„SYPHONIA“

Prenosljive štedilnokotlene peći

Parilniki za klajo

izdelujejo in dobavljajo v najnovejši odlikovani konstrukciji (881-8)

**Originalni
Singer-jevi šivalni stroji
za rodbinsko rabo**

in (2021-3)

za vsako stroko fabrikacije.

Brezplačen pouk v vseh tehnikah modernega umetnega vezenja. Elektromotori za goničev šivalnih strojev.

Paris 1900
GRAND PRIX.

Singer Co., delniško društvo za šivalne stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

FERSAN-CACAO je železito, redilno in krepilno sredstvo, ki množi kri in jači živce, ter je tako okusno in lahko prebavljivo. Vprašajte svojega zdravnika.

Glavna zalogu za Kranjsko: (1156-17)

Josip Mayr, lekarna „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

Pričetek šole.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani (dnevna šola za obdelovanje lesa, dnevna šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame) se prične šolsko leto

dne 19. septembra

s slovesno službo božjo.

Učenci in učenke, ki vstopajo na novo, se morajo

dne 16. in 17. septembra

od 9. do 11. ure zjutraj ali od 3. do 5. ure popoldne v spremstvu svojih starišev ali njih namestnikov predstaviti pri podpisanim ravnateljstvu (Zatiški dvorec, Stari trg št. 34).

Bivši učenci, oziroma učenke zavoda naj se zglase

dne 18. septembra

dopoludne.

Dnevna šola za obdelovanje lesa obsega dvoletni pripravljalni tečaj in strokovne oddelke za mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo in pletarstvo, v katerih traja pouk tri leta.

Pripravljalni tečaj ima nalogu, da pripravlja za jednega izmed navedenih strokovnih oddelkov ali pa sploh za katerikoli drugi obrt.

Sprejemni pogoji:

A. Na dnevni šoli za obdelovanje lesa:

V I. letnik pripravljalnega tečaja se sprejemajo učenci, ki so dovršili ljudsko šolo, in bodo do 1. januvarja 1903 dosegli starost 12 let.

V II. letnik pripravljalnega tečaja vstopajo učenci, ki so stari 13 let in se izkažejo z znanjem, primernim prvemu letniku.

V I. letnik strokovnega oddelka ene ali druge vrste se sprejemajo učenci, ki imajo starost 14 let in so dovršili tukajšnji pripravljalni tečaj, ali meščansko šolo ali pa prve tri razrede srednje šole, pri čemer se neugodni redi iz latinščine in grščine ne upoštevajo.

Za vstop v pletarski oddelek se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola.

B. Na dnevni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo:

Dokaz, da je prosilka dovršila ljudsko šolo in starost 14 let, izjemoma tudi samo 12 let.

Izredni učenci in učenke, istotako obiskovalci javne risarske šole se sprejemajo tudi med šolskim letom, dokler je kaj prostora. (2133-1)

V Ljubljani, dne 6. septembra 1902.

C. kr. ravnateljstvo.

Podpisano založništvo usoja si obvestiti sl. šolska vodstva, da je izdal:

Nastenske slike za Černivčeve Prvo računico.

Zbirka obsega 25 slik.

Velikost: 53 x 35 cm.

Cena na lepenki kron 9.—.

Dalje priporočam:

Dimnik: Avstrijska zgodovina za ljudske šole.

Cena broš. K 2—, vez. v platno K 2-60, po pošti 20 vin. več.

Z cdličnim spoštovanjem

(2094-3)

Jernej Bahovec

(prej Jos. Petrič)

trgovina papirja itd. itd. — Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 2.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke
najnovnejši façone
priporočam po nizki ceni.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg, tik moje
glavne prodajalne na voglu.

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogu vseh
vrst

žepnih ur

zlastih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilik in salon-
skih ur, vse samo
dobro do najfinješe
kvalitete po nizkih
cenah.

Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi.

Popravila se izvršujejo neitočno.

Naznanilo.

Na c. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice št. 10) se prične šolsko leto 1902/3 s slovesno službo božjo

dné 18. septembra 1902.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisovali: v I. razred dné 15. septembra od 9.-12. ure, v ostale razrede dne 16. septembra od 9.-12. ure.

Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dné 17. septembra dopoldne.

Natančneja pojasnila se nahajajo v razglasilu v šolskem poslopu.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta od dné 28. avgusta 1894. 1, št. 2354, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Crnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta. (2099-3)

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dné 3. septembra 1902.

Od 1. septembra se zniža stanarina za 25%.

Zdravilišče Krapina-Toplice na Hrvatskem

od železniške postaje zagorjanske železnice „Zabok-Krapina-Toplice“ eno uro vožnje oddaljeno (omnibus k vsakemu vlaku), ostane

odprtto do konca oktobra.

Vrelci, ki imajo po 30-35° topote, so izredno lečilni pri protlinu, revmati, ischemia, nevralgiji itd. Izbrano opremljeno zdravilišče, izvrstno sadje, mirno podnebje itd.

C. kr. moško in žensko učiteljišče v Ljubljani.

Št. 390.

Razglas

o pričetku šolskega leta 1902/3 na obeh c. kr. učiteljiščih v Ljubljani.

A.) Vpisovanje v c. kr. otroški vrtec, kakor tudi v c. kr. deško in c. kr. dekliško vadnico bo v ponedeljek, dne 15. kimavca t. l. med 8. in 11. uro dopoldne.

Redni pouk v c. kr. otroškem vrtcu in v obeh c. kr. vadnicah se prične v terek, dne 16. kimavca t. l. ob 8. uri zjutraj.

B) Gojenke, ki žele vstopiti v I. letnik c. kr. ženskega učiteljišča ali pa v učni tečaj za otroške vratnarice, naj se zglase v ponedeljek, dne 15. kimavca t. l. med 8. in II. uro dopoldne.

C) Sprejemna preizkušnja se prične v terek, dne 16. kimavca t. l. ob 8. uri zjutraj.

C) Zglasila za II. letnik c. kr. moškega učiteljišča se sprejemajo v petek, dne 19. kimavca t. l. med 8. in II. uro dopoldne.

Sprejemna preizkušnja se prične v soboto, dne 20. kimavca t. l. ob 8. uri zjutraj.

D) Dosedanji gojenji II., III. in IV. letnika na c. kr. moškem učiteljišču naj se zglase v soboto, dne 20. kimavca t. l. med 8. in 10. uro dopoldne, dosedanje gojenke c. kr. ženskega učiteljišča pa ravno tisti dan med 2. in 4. uro popoldne.

V 2., 3. in 4. razred obeh c. kr. vadnic se noben učenec in nobena učenka in v II., III. in IV. letnik c. kr. ženskega učiteljišča se zaradi pomanjkanja prostora nobena gojenka ne more novo sprejeti.

Vse druge stvari se pozvedo iz razгласa, ki je nabit na črni deski obeh c. kr. učiteljišč.

Ravnateljstvo c. kr. moškega in ženskega učiteljišča v Ljubljani

dne 1. kimavca 1902.

(2131-1)

Prosim, gg. kolesarji, blagovolite čitati!

Vsled proti koncu idoče sezije namenil sem razprodati svojo zalogu še ostalih koles, znamka „Styria“ in „Helical“ letosnjih modelov, pod lastno ceno. Dana je torej slehernemu najugodnejša prilika, pridobiti si dobro, zanesljivo kolo po nizki ceni.

Isto velja za šivalne stroje in kolesarske potrebščine, kakor tudi za pneumatik.

Priporočam se z velespoštvanjem

Fran Čuden
trgovec in urar na Mestnem trgu.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke
najnovnejši façone
priporočam po nizki ceni.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg, tik moje
glavne prodajalne na voglu.

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann

urar

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zalogu vseh
vrst

žepnih ur

zlastih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budilik in salon-
skih ur, vse samo
dobro do najfinješe
kvalitete po nizkih
cenah.

Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogi.

Popravila se izvršujejo neitočno.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod tranco 1
priporoča svojo veliko zalogu

vsakovrstnih očal, lovske
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloge in edina prodaja

monogramov

za zaznamovanje perila.

Zaloge

grammophonov

ki igrajo izrecno močno in natančno.

Pri nakupovanju
suknenega in manu-
fakturnega blaga
se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni pršek, rible olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografične aparate in potrebščine, kirurgična obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vasek in paste za te itd. — Velika zaloga najfinješega rumu in konjaka. — Zaloge svežih mineralnih vod in solij za kopel. 36

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno itd. Vnana naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Št. Štefanburgova ulica št. 3

Alojzij Kraczmer prodaja in izposojevalnica glasovirjev in harmonijev Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 6.

Največja zaloga glasbenega orodja.

Zastop dvorne tvrdke bratov Stengl na Dunaju.

Ubiralci glasovirjev v glasbenih zavodih:
„Glasbena Matica“ ter „Filharmonično društvo“ v Ljubljani.

Lastna delavnica za popravljanje.

FRANJA MERŠOL * Ljubljana *
Mestni trg 18

Priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, tako ličnih vezenin, krojaških potrebščin, ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.
Monogrami in risarje se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsakršno blago. — Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predstavljajo.

Fran Bergant

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 6
nasproti cerkve sv. Jakoba
priporoča svojo

špecerijsko in delikatesno

trgovino. Na debelo. Na drobno.

Specijalitete:

Doma žgana kava.

Sunke in salame.

Garantirano pristen rum,
konjak, ruski čaj ter

raznovrstna južna vina.

fiko želite

kupiti najnovejše stiskalnice (preše) za grozje in sadje, razdrobilnice, miline za grozje in sadje, kamenitimi in tudi z železimi valerji, mlatilnice, gepelne, pajkelne, čistilnice (trijerje), slamoreznice, motorje in sploh vse druge stroje za kmetovalce in rokodelce, kakor tudi vso drugo železnino; Marijacialjske kotle, bakrene kotle za žganje, štedilnike, peči, fino pozlačene nagrobne križe, okove za okna in vrata, traversne, železniške šine, vedno sveži cement, fino stajersko železo itd., vse to dobite najboljše in tudi najcenejše pri

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zalogo strojev
Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Slovenske cene pošiljava brezplačno in franko! (2143-1)

Pozor!

Pozor!

Razprodaja.

Naznanja se, da se bodo 9. septembra t. l. pri grajščini Mokronog vršila

razprodaja poslopja in zemljišč po parcelah, kakor tudi v manjših in večjih skupinah, in sicer dne 9. septembra t. l. zemljišča v kat. obč. Trebelno, dne 15. septembra in naslednje dni pa v Mokronogu in okolici, namreč:

6 hiš z gospodarskimi poslopji, stolp (Grad), v katerem so stanovanja, potem njive, travniki, gozdi, Grad z lepim parkom in zelenjadnim vrtom, z dvema cvetličnjakoma, z gospodarskimi poslopji in zraven pa še zemljišča po želji kupčevi do 2000 oralov.

Zemljišča so vsa v lepi kulturi, imajo zelo ugodno lego in rodovita tla.

Prodajalo se bo pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji, ker se bo kupna cena plėvala v obrokih. — Dražbeni pogoji se bodo na dan prodaje kupcem naznanili. — Kdo namerava kupiti kako večjo skupino, naj blagovoli to že pred dnevom prve prodaje, t. j. pred 9. septembrom podpisanim oskrbniku naznaniti. — Lepa pričika je tudi tistim, kateri bi se hoteli naseliti, ker kupijo lahko zemljišča za eno ali več kmetij skupaj.

(2049-1)

Oskrbnštvo.

„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

Filiala za Avstrijo:

— Dunaj, I., Giselastrasse št. 1 —

v hiši društva.

Društvena aktiva dne 31. decembra 1900 kron 184,387.703
Letni dohodki na premijah in obrestih v letu 1900 33,357.497
Izplačila za zavarovalne in rentne pogodbe in za nazaj-kupe itd. od obstajanja družbe (1848) 405,307.367
Med letom 1900 je društvo izpostavilo 5556 polic z glavnico 50,898.267
Za specjalno varstvo avstrijskih zavarovancev je „The Gresham“ do dne 31. decembra 1900 založilo vrednostnih papirjev v znesku (936-5)

mom. kron 21,039.000.—

pri c. kr. ministerijalnem plačilnem uradu na Dunaju.

Prospekti in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za predloge daje brezplačno

glavna agentura v Ljubljani pri Guido Zeschko
vila nasproti „Narodnemu domu“.

Trorazredna

cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani.

(S pravico javnosti, podeljeno z odlokom v. o. kr. ministerstva za bogočastje in nauk z dne 12. julija 1900, št. 18.588.)

Gosposke ulice št. 8.

Za šolsko leto 1902/1903 bodo vpisovanje dne 15., 16. in 17. septembra od 9. do 12. ure dopoldne v ravnateljevi pisarni.

Dne 18. septembra od 8. ure nadalje bodo sprejemni izpit za tiste na novo vstopivše gojenke, ki še niso dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Dne 19. septembra se prične sedmo šolsko leto s slovesno skupno službo božjo.

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, naj se v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov osebno oglaše ter izkažejo izpričevali o svojem do-sedanjem šolanju, za sprejem v I. letnik pa posebej še z rojstvenim listom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj do konca prvega polletja šolskega leta.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 4 K prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 4 K sprejemnine. — Šolnila znaša za vsako polletje 10 K.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenčina, nemščina, francočina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojسلovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — prostovoljni pa: lepopisje, laščina, telovadba, petje, stenografska.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Z mestno višjo dekliško šolo je združen poseben trgovski tečaj, namenjen v prvi vrsti absolventinjam tega zavoda, potem pa tudi drugim deklicam, če so dopolnile vsaj 16. leto in dokažejo v posebnem sprejemnem izpitu dovolj sposobnosti za trgovske nukve.

Vpisovanje za trgovski tečaj bodo dne 22. in 23. septembra od 11. do 12. ure. Vsa natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1902.

(2078-1)

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Hočete veliko denarja

Za gostilne in privatne osebe!

Posteljne oprave

iz universalne tkanine, garantirano dobre, trpežne kvalitete.

2 pernici, 6 blazin z robčki, skupaj samo gld. 9·75.

Senzacionelna novost!

Krilo „Reversible“

se nosi na obeh straneh, zadostuje torej za dvoje kril.

Iz finega double blaga gld. 9—

" " čiste volne " 14—

Se dobi samo pri nas.

Kos 23 metrov (30 vatlov) samo

gld. 8·45.

volnenega in svilnatega blaga, pralnega blaga, barhenta, flanel, baržuna, platna, perila, pohištvenih in oblačilnih predmetov

zahtevajte zbirkovo vzorcev

katera se Vam takoj brezplačno vpošlje.

Monopol-tkanina

za vsake vrste životno in posteljno perilo.

Garantirano izvrsten in preizkušen izdelek.

dobre, trpežno blago za različno perilo.

samo gld. 4·90

Bela garnitura iz damasta, za 6 oseb samo gld. 4·90

Barvasta garnitura za kavo " " 1·93

Blago za rjuhe, izvrsta kvaliteta, za 6 rjuh, kos " 9·25

Etoru z barvanim robom, meter

Belo " " 28

1 ducat brisač za kozarce, z barvanim robom " 1·18

1 belih, finih žepnih robov " 1·65

In še več drugih vrst namiznega, posteljnega in životnega perila, kakor tudi platna in bombače.

Samō zajamčeno dobro in trpežno blago.

Strogo solidna in točna postrežba.

Neugajajoče

se brez obotavljanja

nazaj vzame in denar povrne.

(2121-1)

Razkave gospodinjske brisače

samo gld. —26

" " 28

1·18

1·65

damskih toalet, domačih oblek, bluz, klobukov, predpasnikov, obleke za gospode in otroke,

perila, zastorov, preprog itd. itd.

Najstarejša in najsolidnejša dunajska razpošiljalnica

Grand Magasin „AU PRIX FIXE“, Dunaj, I., Graben 15.

Ustanovljena 1872.

Pazite natančno na naslov!

Ustanovljena 1872.

Cel
svet
barva

ITSEM-om

Z

Novo mesto!

1 ali 2 dijaka

sprejmata se v boljši rodbini na stanovanje in hrano.
Naslov se izve v upravnosti »Sloven. Naroda«.

(2097-2)

Z uporabo Vaše izborne tincture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popoloma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tincturo le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni. Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.

1507-6 a Karol grof Strasoldo.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice
vlijudno naznanja, da je ravnokar
došla velika izbera

jesenskih novosti kakor

bluz, deških oblek,
konfekcije za dame
in dekllice, različnega
modnega blaga

za dame in gospode, (2164-1)
barhenta, platenega blaga itd.
ter se priporoča mnogobrojnemu
obisku. Uzorci na zahtevo franko.

Tovarna pečij in raznih prstnih izdelkov Alojzij Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska
cesta, Veliki Stradon št. 9

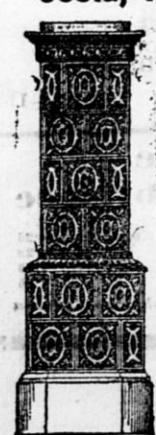
priporoča vsem zidarskim
mojstrom in stavbenikom
svojo veliko zalogo
najmodernejših pre-
šanih ter barvanih
prstnih

pečij

in najtrpežnejših
štredilnih ogrojšč

lastnega izdelka, in sicer ru-
javih, zelenih, modrih, sivih,
belih, rumenih i. t. d. po
najnižjih cenah.

Ceniki brezplačno in pošt-
(32) nine prosto. (36)

angleško kristalno barvo.

Edino barvilno sredstvo za domačo raho, pobarva brez truda s poljubno barvo
v malo minutah vsako tkanino, prejo in izgotovljeno obleko.

Priporoča se še posebno ob času žalovanja.

Cena za lonček 70 v. Črna in Tegetthoff modra barva 10 v. več. Vsakemu
lončku je pridejano navodilo.

Itsem-čistilo madežev odstrani takoj mast, olje, kotran, vozno mazilo,
barvne madeže itd., snaži svetle čevlje, rokavice, pohištvo itd., je brez duha in
ne vnetljivo, torej brez nevarnosti! Cena steklenici 60 v.

The „ITSEM“ Household Dye Company London & Bradford.

Generalna agentura in glavno skladišče za Avstro-Ogrsko in Balkan:

Kraus & Co., Dunaj, Millergasse 52, vogal Mariahilferstrasse.

Skladišče v Ljubljani: Brata EBERL.

(2012-3)

V Ljubljani pri gospodih:

F. Groschl	A. Kanc, drog.	Jožef Kordin	A. Lilleg	A. Sarabon	M. E. Supan
C. Holzer	C. Karinger	Anton Krisper	T. Mencinger	Viktor Schiffer	A. Sušnik, F. Tr.
Ivan Jebračin	Mihail Kastner	Peter Lassnik	Iv. Perdana naal.	M. Spreitzer	dina, J. Tonih
Anton Ječminek	Edmund Kavčič	J. Lenček	Karol Planinšek	Anton Stacul	Uradniško - kon-
Anton Korbar	Khan & Murnik	Karl Alexander	J. C. Röger	Fran Stupica	sumno društvo.
Bled: Oton Wölfling, P. Homan.	Krško: F. H. Aumanan sin, R.	Radovaljica: L. Fürsager, Friderik			
Crnomlji: Andrej Lackner, Karol	Engelsberger.	Homan, Oton Homan.			
Müller, B. Schweiger, A. Zurec.	Litija: Lebinger & Bergmann.	Sodražica: Ivan Levstik.			
Draga: P. S. Turk.	Lož: F. Kovač.	Skofja Loka: E. Burdych M.			
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.	Mirna: Jos. Schuller.	Žigon.			
Idrija: A. Jelenec, J. Šepetavec.	Mokronog: J. Errath, B. Sbil, pri	Siška: J. C. Juvančič.			
Kamnik: Anton Pintar, Fran	škofu.	Travnik: G. Bartol.			
Šubelj, Jos. Klemenčič.	Novo mesto: Küssel & Končan,	Trebnej: J. Petrovčič, J. Zernatto.			
Kočevje: M. Rom, F. Schleimer,	Adolf Pauser.	Tržič: Fr. Raitharek.			
Fr. Loy, P. Peče, J. Röthel.	Lipov: Gradel: J. Ana Leben.	Velike Lašče: Frd. M. Doganoc.			
Kostanjevica: Alojzij Gač.	Postojna: Anton Ditrich, K. Cefelin,	Vipava, Vrpolje: Fran Kobal.			
Kranj: Fran Dolenc, Vilij. Killer,	G. Pikel.	Vrhnik: M. Brilej.			
Adolf Kreuzberger, Jan Majdič,	Radeč: J. Trepečnik, I. občno	Zagorje: R. E. Michelčič, Jan.			
Karlo Šavnik, lekarnar pri	rađeško konsumno društvo, J.	Müller sen.			
sv. Trojici.	Haller. (836-80)	Zužemberk: Jakob Dereani.			

Proda se veliko lepih parcel

(stavbišč) (1812-6)

v Ljubljani (mestni pomerij) po 2½, 3, 4, 6, 8 in več krov kvadratni meter.

Več pove: c. kr. konces. bureau za
realitetni promet: **J. N. Plautz** v Ljubljani, Rimski cesta št. 24.

Ekulantna izvršitev naročil.

Ne skisanim filistrom
ampak

prijateljem humorja
priporočamo

„Navihance“

spisal

Rado Murnik.

Velika 8. Str. 229.

Vsebina:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. —
Prisiljeni zelje. — Matura. — Nirvana.
— Ata Žužamaža. — Čačkočikar pa Križ-
kraž. — Peklenski napredek. — Zavozlan
roman. (1832-16)

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h.

Založništvo L. Schwentner
v Ljubljani, Drverski trg 3.

Prečast. duhovščini in slav. občinstvu
priporočam vlijudno svojo **kamno-
seško obrt** ter opozarjam, da
izvršujem naročila na **nagrobne
spomenike**, ker delujem od-
slej brez posredovalca, za

30% ceneje

kakor vsaka druga tvrdka.
V zalogi imam veliko število

spomenikov

iz črnega švedskega sianita v
raznih oblikah
po zelo nizkih cenah.

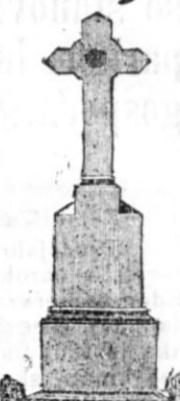
Velespoštovanjem

Ignacij Čamernik

kamnosek (2165-1)

Komenskega ulice 26

Ljubljana.

Praško domače mazilo

Iz lekarne

B. FRAGNER-ja v Pragi

Je staro, najprej v Pragi rabljeno domače
zdravilo, katero ohrani rane čiste in va-
ruje vnetja in bolečine manjša ter hiadi.
V puščah à 35 kr. in 25 kr., po pošti 6 kr.
več. Razpoljuja se vsak dan.

Ako se vpošlje naprej gld. 158, se pošljejo
4/1 pušči, ali za gld. 168 6/2 pušči, ali
za gld. 230 6/1 pušči, ali za gld. 248 9/2
pušč franko na vse postaje avstro-ogrsko
monarhije.

Vsi deli embalaže
imajo zraven sto-
ječo zakonito de-
ponovanvo varst-
veno znamko.

Glavna zaloge:

B FRAGNER, c. in. kr dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnom orlu“

Praga

Malá strana, ogle Nerudova ulica 203.

Zaloge v lekarnah Avstro-Ogerske.
V Ljubljani se dobiva pri gospodih lekar-
jih: G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy, M. Mar-
a detschläger, J. Mayr.

14-14